Թ. ՏԱՐԻ 2500 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 20 ՄԱՐԵՐԻ 4384 26 ՄԱՅԻՍ 1892 12 ԶԻԼ-ԳԱՏԷ 1309 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌وولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	150
» » Վեցամսեայ	75
» » Եռամսեայ	40
Օտար երկիրներ Տարեկան Ֆրանք	56
» » Վեցամսեայ	28
Ընտիր թուղթի վրայ [illegible] Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց բաժանորդ [illegible] Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր:

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՅԻՍ 26/7 ՅՈՒՆԻՍ 1892

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՔՐԻՍՏՈՆԷՈՒԹԵԱՆ ՄՈՒՏՔՆ Ի ՌՈՒՍԻԱ. — ՍԼԱՒՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՉԵՀՔ

Քրիստոնէութեան զառաջինն ի Վոլհինիա (Ռուսիա) ներմուծման իննհարիւրամեակին առթիւ, ծանուցեալ հանդէսք և արարողութիւնք այնպէս կարգադրուած էին ռուս իշխանութեանց կողմէ որ Ռուսիոյ սահմանակից գաւառներէն շատ մը գիւղացիք ներկայ գտնուեցան: Թէեւ արդիւնքն հանդիսի կազմակերպողաց ակնկալութենէն պակաս եղած է կ'ըսուի, բայց մաս մը կաթոլիկ Սլաւներ, գլխաւորապէս ի Վոլհինիա հաստատեալ չեհ գաղթականներ, այս առթիւ յարեր են օրթոտոքսութեան: Գաղթականաց խոստացուեր են հող և դրամ, որուն կ'երեւի թէ մեծապէս պէտք ունէին: Տեղացի անձնաւորութիւնք ուրիշ անգամներ ալ այսպիսի խոստումներ ըրած են:

Այս կրօնային շարժման իմաստը բացատրելու համար, ի Վլատիմիր-Վոլհինսք, չեհ եկեղեցական մը՝ Նէմէչէք անուն՝ ուշագրաւ բանախօսութիւն մ'ըրեր է: Ըսեր է թէ բոլոր Չեհք տրամադիր են օրթոտոքսութեան յարելու, եթէ դիւրութիւն ունենան: Իբրեւ պատմական բացատրութիւն մը յարեր է թէ Չեհերն եւս ի սկզբան օրթոտոքս էին, և կը կարծուի թէ չեհ բարեկարգիչն Յովհան Հիւս յայտնապէս կը համակրէր օրթոտոքս դաւանութեան:

Չեհք որք հաստատուած են ի Ռուսիա՝ իրենց պէտքերը գոհացուած կը գտնեն այն սլաւ երկրին մէջ, և աներկբայ են թէ նոյն նպաստաւոր փորձառութիւն կրնայ ստուգուիլ իրենց միւս ազգակիցներուն վրայ: Կրօնային խնդրէն աշխարհիկ խնդրոյն գալով, Նէմէչէք վարդապետը Չեհերուն համակրանքն յայտներ է այն ռուս-օրթոտոքս ազգին վրայ:

Նոյն առթիւ Քիեւի լրագիրք պոհեմիացի Չեհերուն խօսք ուղղելով, օրթոտոքս դաւանութեան առաւելութիւնները կը բացատրեն անոնց: Թէ՛ ի Պոհեմիա և թէ ի Մորաւիա տասն տարիէ հետէ շատ մը Չեհեր օրթոտոքս դաւանութիւն ընդուներ են. բայց իբր 20 տարի յառաջ ռուսական դրամով ի Փրակ հիմնեալ օրթոտոքս եկեղեցին 100 անդամէ աւելի չունի տակաւին: Ընդհանրապէս արմատական համոզումներ տածող Չեհեր բողոքականութեան հակամէտ են աւելի, կամ Յովհան Հիւսի գաղափարաց, քան օրթոտոքս դաւանութեան: Եւ այն Չեհերն ալ որք յարդ յարած օրթոտոքսութեան, զիրենք շրջապատող կաթոլիկ և բողոքական գերման տարրէն բաժնուելու նպատակաւ ըրած են, թերեւ միջոց մը անջատ մարմին մը կազմելու Գերմանաց մէջ, և գերմանացման ձեռնարկներուն դէմ դնելու:

ՉԱՐՆ ԵՒ ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ

Այսօր, 7 յունիս, Չարն ի Քիլ պիտի տեսակցի Վիլհէլմ կայսեր հետ, ըստ կանխորոշ կարգադրութեանց, որք քանիցս ծանուցուեցան և փոփոխեցան, բայց հաւանական է զի այս անգամ տեղի ունենան ըստ ծանուցելոյն:

Վիլհէլմ Բ. իւր գահակալութենէն ի վեր 1888ին և 1889ին երկիցս գնաց ի Ռուսիա, ամբողջ շաբաթ մը հիւր եղաւ, և կայսերական պալատներու մէջ բնակեցաւ: Չարն, երեք տարի ետքը, կուգայ ի փոխադարձ այցելութիւն, թէեւ ո՛չ ի Պերլին կամ Բոցտամ, այլ ծովեզերեայ քաղաք մը՝ ի Քիլ, հազիւ մի քանի ժամ մնալու առաջադրութեամբ: Վիլհէլմ կայսեր այցելութեան առթիւ հանդէսներ, խնճոյքներ, զօրահանդէսներ կազմակերպուեցան: Չարին փոխադարձ այցելութիւնը շատ պարզ պիտի լինի: Հանդիսական, արարողական հանգամանք պիտի չունենայ: Զօրահանդէսներ, հրախաղութիւններ, լուսավառութիւններ պիտի չըլլան: Այսպէս փափաքեցաւ Աղեքսանդր Գ., որոյ կամքն յարգեց Վիլհէլմ Բ.: Պերլինի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Չարը պէտք ունենալով Քոբէնհակէ շուտով Փեթերսպուրկ դառնալու, հարցուցեր է թէ Գերման կայսեր հաճոյ կը թուի՞ ընդունել զինք ի Քիլ փոխանակ Բոցտամի: Վիլհէլմ կայսր հաստատական պատասխան տուած լինելով, որոշուեր է զի Չարը Քոբէնհակէ իւր Բեւեռային Աստղ զբօսանաւով այս առաւօտ ժամանէ Քիլ, ուր իրեն կը սպասէ Վիլհէլմ կայսր, և երկոքին վեհապետք միասին անցունեն օրը, Չարը գիշերը դառնալով Քոբէնհակ, ուստից ուղղապէս Փեթերսպուրկ վերադառնայ, կայսրուհւոյն և զաւակաց հետ:

Այս կարգադրութիւնները ծանուցանելով, գերման լրագիրք գրեցին թէ Չարը ծովային ճամբորդութիւնը նախամեծար համարելուն պատճառաւ է որ նաւահանգիստ քաղաքի մը մէջ կը կատարուի փոխադարձ այցելութիւնը: Բնականապէս բոլորովին տարբեր է ֆրանսական լրագրաց կողմէ տրուած բացատրութիւնը: Չարը միտքը դրած է որ Քիլ, Պալթիկ ծովու նաւահանգիստը, բացատրութիւնն և ամբողջացումն ըլլայ Քրոնշդատի, ուրիշ նաւահանգիստ Պալթիկի վրայ: Ի Քրոնշդատ Չարն ինք պատւեց ֆրանսական ղրահաւորներն, և ամէն կերպ սիրալիր ցոյցեր ըրաւ Ֆրանսայի նաւազներուն, զորս գրկաբաց ընդունելու թոյլ տուաւ իւր ժողովրդեան: Այն եռանդեան հետ համեմատութեամբ այնքան պարզ կ'անցնի Քիլի տեսակցութիւնն որ ֆրանքօ-ռուս համաձայնութիւնը նոր նուիրագործում մը կ'ընդունի: Արդէն Քոպենհակի Պոլիթիքէն եւս, Երրեակ Նիզակակցութեան նուիրեալ կէս-պաշտօնական թերթը, կը ծանուցանէ թէ Քիլի տեսակցութիւնը քաղաքական հանգամանք պիտի չունենայ, մինչեւ իսկ եթէ Վիլհէլմ կայսր իւր քով ունենայ իւր արտաքին գործոց նախարարն: Իսկ Քրոնշդատի տեսակցութեան քաղաքական նշանակութիւնն ո՛չ ոք ուրացած էր, նոյն իսկ Գերմանիոյ մէջ:

Քոբէնհակէ ֆրանսական լրագրաց տրուած լուրերուն նայելով, Չարն ուզեր է մինչեւ իսկ իւր զբօսանաւէն դուրս չելնել Քիլի աւազանը, ու առանց ցամաքն ոտք կոխելու, Գերմանիոյ կայսրն ընդունիլ իւր նաւուն մէջ: Յետ բանակցութեանց, որոշուեր է զի Չարն Հոհէնցոլլէրն զբօսանաւուն երթայ յայցելութիւն Վիլհէլմ Բ.ի, և քաղաքավարական արարողութիւնը ծովու վրայ կատարուի, Քիլի արքայական դղեակն երթալու խորհուրդը մի կողմ թողուելով: Կը մնայ տեսնել թէ գործն այս աստիճան պարզ պիտի լինի: Բայց ինչ որ ալ ըլլայ, Քիլի տեսակցութիւնը Ռուսիոյ և Գերմանիոյ յարաբերութեանց մէջ նշանակելի փոփոխում մը չի բերեր: Աւելի կը հաստատէ Ռուսիոյ հեռացումը միւս կողմէն և մօտեցումը Ֆրանսայի:

ԱՐԾԱԹԻ ԽՆԴԻՐԸ
ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Ֆրանսայի Երեսփ. ժողովոյն մէջ, երկու ելմտագէտք, Պարոն տը Սուպէյրան և Պ. Պուռժուա, հարցուցին առ Պ. Ռուվիէ թէ ֆրանսական կառավարութիւնն ի՞նչ հրահանգ պիտի տայ իւր պատուիրակաց Դրամական Համաժողովոյն մէջ, որ ի մօտոյ պիտի գումարի, Միացեալ Նահանգաց հրաւէրով: Հարցուցին նաեւ թէ ժամանակն եկած չէ՞ լուծելու Դրամական Լատին Միութիւնը:

Յայտնի է թէ արծաթին մետաղական կամ վաճառային արժէքը դրամական արժէքէն 30 % պակաս է այսօր: Ֆրանսա իբր երեք միլիառ ֆր. ի արծաթ դրամ ունի: Եթէ հարկադրուէր ոսկւոյ վերածել զայն, ահագին վնաս մը կը կրէր: Ուստի, Ֆրանսա եւս շահ ունի որ արծաթն յարգ գտնէ, ինչպէս անցեալներն երկու խմբագրականներով կը բացատրէինք թէ Թուրքիա եւս շահ ունի որ ճերմակ մետաղն յարգ գտնէ: Բայց ի՞նչպէս իրագործել այս նպատակ: Պարոն տը Սուպէյրան և ընդհանրապէս երկմետաղեանք կը պնդեն որ կը բաւէ ազգաց միջեւ պայմանագիր մը, որով սահմանուի մի անգամ ընդ միշտ թէ սաչափ տրամ արծաթը սաչափ տրամ ոսկի կ'արժէ: Այնուհետեւ այս համեմատութիւն չի փոխուիր, թէեւ Տէրութիւնք ազատապէս արծաթ մետաղ կտրեն, անոր գործածումը պարտաւորիչ հռչակելով: Երկմետաղեանք կը պնդեն թէ Տէրութիւնք դրամներուն ինչ արժէք որ սահմանեն, դրամներն այն արժէքը կ'ունենան հարկաւ: Հակառակ կուսակցութիւնը չընդունիր այս հայեցուածք. բայց հիմա խնդիրը տեսական վիճաբանութեան մը վրայ չէ:

Ելմտական նախարար Պ. Ռուվիէ պատասխանեց թէ այդ խնդիրներն այժմէն յուզելու տեղի չկայ: Ֆրանսա պիտի մասնակցի Դրամական Համաժողովոյն, բայց առանց ո՛և է որոշում տալու կանխաւ: «Ամերիկա կը հրաւիրէ զմեզ քննել թէ ինչպէս կարելի է ընդարձակել արծաթի շրջաբերումն: Եթէ անով միջոց պիտի ընծայուի մեր արծաթի մթերքը ձեռքէ հանելու ըստ կարի շահաւոր պայմաններով, շա՛տ լաւ: Բայց եթէ ամերիկեան արծաթը ֆրանսական հրապարակին վրայ ծախել և ֆրանսական ոսկին առնուլ տանիլ կը խորհուի, այդ ուրիշ խնդիր. ատոր չենք կրնար հաւանիլ:» Այս է Պ. Ռուվիէի պատասխանին իմաստն: Ամէն բանէ առաջ հոգ պիտի տանի որ Ֆրանսայի շահերը չզոհուին Ամերիկայի արծաթի հանքատէրաց:

Այս հանքատէրք կը փափաքին աւելի շահաւոր գործ մ'ընել՝ արծաթին յարգը բարձրացնելով միջազգային կարգադրութեամբ: 1878 յուլիս 1ին, ամերիկեան Գանձարանն ունէր 15 միլիոն տոլարի արծաթ դրամ: 1890 յուլիս 1ին ունեցաւ 324 միլիոն տոլարի արծաթ: Հանքերէն հանուած արծաթը զտուելէն ետեւ որոշեալ ծանրութեամբ ձողերու կը վերածուի, և աւանդ կը դրուի Գանձարանին մէջ, որ անոնց փոխարէն «վկայագիր» (սէրթիֆիքա) կոչուած պանքնոտերը կը հանէ: Բայց արտադրեալ արծաթին քիչ ժամանակի մէջ այնքան առատանալուն պատճառաւ, արծաթին ոսկւոյ հետ համեմատութիւնն ինկաւ տարուէ տարի: Ֆրանսա յօժարակամ կը նպաստէ Ամերիկայի խնդրոյն լուծման համար. բայց ինչ որոշում որ տրուի, պէտք է համաձայն գտնուին Անգլիա և Գերմանիա, որք ոսկին եւեթ օրինական և պարտաւորիչ դրամ կը ճանչեն: Ֆրանսա բաւական ժամանակէ ի վեր դադրեցուցած է արծաթ դրամ կտրելն իւր փողերանոցին մէջ: Եթէ միջազգային որոշմամբ նորէն արծաթ դրամ կտրել սկսուի, պէտք է որ ո՛չ միայն Փարիզի այլ և Լոնտոնի և Պերլինի փողերանոցք նոյն բանն ընեն. ապա թէ ոչ՝ Ֆրանսա կը խաբուի, իւր ոսկւոյ պահեստները մասամբ քաշուելով միւս երկիրներէն՝ ի փոխարէն արծաթի:

Գալով այն հարցման թէ ժամանակն եկած չէ՞ խզելու Պելժիոյ, Զուիցերիոյ, Իտալիոյ և Յունաստանի հետ Ֆրանսայի դրամական պայմանագիրն, որով այս հինգ երկիրք անխտիր կը գործածեն իրենց արծաթ և ոսկի դրամները՝ ֆրանքի հաշուով յօրինուած ամէնքն ալ, Պ. Ռուվիէ չստանձներ այնպիսի խզման մը ծանր պատասխանատուութիւնը: Տարակոյս չկայ թէ Ֆրանսա իւր մնացորդներուն մէջ ունեցած պելժական և իտալեան արծաթ դրամոց վրայ վնաս կրելու վրայ է, և այն օրն ուր միութիւնը խզուի, հինգ Տէրութիւններէն իւրաքանչիւրը պարտի հրապարակէն ժողվել իւր հանած արծաթ դրամներն՝ ի փոխարէն ոսկի տալով: Արծաթ տալով ոսկի առնելու հաճելի պատահականութիւնն է որ Ֆրանսայէն ոմանց փափաքելի կը ցուցնէ Լատինական Միութեան խզումը: Բայց չի խորհուիր թէ այն միութեան խզմամբն իսկ, և ի շրջաբերութեան գտնուած արծաթ դրամոց հաւաքմամբն իսկ, սպիտակ մետաղին յարգն եւս աւելի պիտի կոտրի, որով մի կողմէ շահածէն շատ աւելի պիտի վնասէ Ֆրանսա: Արդէն դրամական տագնապն աւելի պիտի սաստկանայ յայնժամ:

Ֆրանսա թէեւ պաշտօնապէս երկմետաղեան կը ճանչուի, բայց իրօք միամետաղեան է, Անգլիոյ և Գերմանիոյ նման: Ի Ֆրանսա արծաթ ֆրանքները կը դիւրացնեն մանր տուրեւառները, բայց գներն որոշելու չեն ծառայեր: Այս պաշտօնն ոսկին կը կատարէ, իբրեւ համեմատապէս անփոփոխ արժէք ունեցող մետաղ մը:

Երեսփ. ժողովը պարզ օրակարգը քուէարկելով, իրաւունք տուաւ Պ. Ռուվիէի շրջահայեաց ընթացքին դրամական խնդրոյն մէջ:

ԾՈՎԱՀԷՆՔ ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԾՈՎՈՒՆ ՄԷՋ

Հեռագիրն երէկ ծանոյց թէ Արշիպեղագոսի մէջ գործող քանի մը ծովահէնք ձերբակալուած են Պիրէոնի ոստիկանութեան կողմէ: Ձերբակալեալք կը խոստովանին թէ Քորաքայի մօտ (Եւբեա) նաւ մը գտան, որոյ նաւազք ցամաք ելած էին ջուր բերելու, նաւապետն սպաննեցին, և նաւն առին տարին Պիրէոն, ուր ծախեցին պարունակած վաճառքն, որ եզներէ կը բաղկանար: Մեկնելու վրայ էին, երբ հեռագրաւ տրուած լրոյն վրայ ոստիկանութիւնը զիրենք բռնեց: Ուրիշ ծովահէններ ալ որք բռնուած են՝ կը պատկանին հռչակաւոր Տամինեկ ծովահէնին հրամանաց ներքեւ գտնուող նաւուն: Ասոնք եւս խոստովանեցան ամէն բան: Հելլէն ոստիկանութեան մօտաւորութենէն վախնալով, այս չարագործք հելլենական սահմաններէն անդին կը գործէին սովորաբար: Աթէնքի մէջ կը սպասուին յիշեալ նաւապետն և իւր մարդիկ, կատարելի հարցաքննութեամբք աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնելու համար այս կազմակերպեալ ծովային աւազակութեան վրայ:

ՍՈՒԷԶԻ ՋՐԱՆՑ

Մայիս 31ի երեկոյն տեղի ունեցաւ Սուէզի ջրանցքի ընկերութեան բաժնետէրաց ընդհանուր ժողովն, որուն իբր 2,000 անձինք ներկայ էին: Անտեսականք ոմանք, խորհուրդը բաժնետէրաց շահուն տեսակէտէն դատելով, մերժեցին վարչական խորհրդին առաջարկած 50 սանդիմի զեղչը ջրանցքէ անցնող նաւերէն առնուած տուրքին վրայ: Խորհրդին կողմէ Պ. Շարլ տը Լէսէբս ցոյց տըւաւ թէ խոհեմութեան գործ է զիջում ընել անգլիական վաճառականութեան, իբրը նորէն չերերելու ծայրայեղ վիճակին յորում՝ մի քանի տարի յառաջ Անգլիացիք միահամուռ կը պահանջէին իրենց դրամով երկրորդ ջրանցքի մը պեղումը: Երբ առ մէն մի բաժին տրուած տարեկան շահն 90 ֆր. էն պակաս գայ, յայնժամ վարչական խորհուրդն ինք պիտի առաջարկէ բարձրացնել նաւերէն առնուած տուրքն: Այս տարի (հաշիւ 1891ի) Ընկերութիւնն առ մէն մի բաժին 105 ֆր. 50 ս. շահ կ'ընդունի: 1891ին ջրանցքէն անցնող նաւեր 1890ին անցնող նաւերէն 1,607,268 տակառաչափ աւելի տարողութիւն ունէին: Վարչական խորհուրդը չէ կրցած մերժել քարիւղաբարձ նաւերուն ջրանցքէն անցքն: Առ տակառաչափն տուրքի կէս ֆրանք զեղչը գործադրելի է 1893ի սկիզբէն: Ստուար մեծամասնութեամբ ընդունեցան վարչական խորհրդի առաջարկները:

ԱՐԿԱԾՔ

Լոնտոնի Լօրտ քաղաքապետն արդէն 75 հազար ֆր. նուէր ղրկած է Մօրիս կղզւոյ ահաւոր մրրիկէն վնասելոց ի նպաստ: Թէեւ շատ խնդրոց վրայ տարակարծիք են Անգլիացիք և Ֆրանսացիք, թէեւ Ովկիանոսի կաթոլիկ բնիկներու հարուածուիլը բողոքական բնիկներէն՝ նորէն զայրացուցած է Ֆրանսացիներն Անգլիացւոց դէմ, բայց երբ խնդիրն արկածելոց օգնելու վրայ է, անգլ. մարդասիրութիւնը չուզեր ֆրանսականէն ետ մնալ:

Ըստ նորագոյն լրոյ, մրրիկէն մեռած մարդոց թիւն 1,200 է, վիրաւորեալք 4,300: Ապրիլ 25ին մագնիսական հզօր ցնցումներ զգացուեցան, որք երեք օր տեւեցին: Արեւուն վրայ բիծեր նշմարուեցան: Փայլակներ ու կայծակներ իրարու յաջորդեցին անսովոր սաստկութեամբ: Մրրիկին առջի օրն, օդը շատ ծանր էր: Հետեւեալ օրն երբ մրրիկն սկսաւ, հովին սաստկութիւնն էր 112 մղոն առ ժամ: Ծովին մակերեւոյթն իբր երեք մետր բարձրացաւ, որոյ նմանն 1818 էն ի վեր չէր տեսնուած, երբ ծովն իբր չորս մետր բարձրացած էր: Ի Բոռ Լուի, տուներ կործանեցան խմբովին: Շաքարի հնձոց կէսէն աւելին փճացաւ: Ահա այս տուներուն փլատակաց տակ մնալով մեռան կամ վիրաւորեցան այն աւելի քան 5000 արկածեալք: Կղզեցիք անգլ. կառավարութենէն 600 հազար ոսկւոյ փոխատուութիւն մը պիտի խնդրեն, 25 տարիէն հատուցանելի, արկածելոց համար շնորհեալ մարդասիրական նպաստներէն զատ:

ՊՂԻՆՁԻ ՎՐԱՅ ՇԱՀԱԴԻՏՈՒԹԻՒՆԸ

Թայմզ կը ծանուցանէ հետեւեալը:

Պղնձի արտադրութիւնը սահմանափակելու համար քանի մը շաբաթ է ի վեր Եւրոպայի և Ամերիկայի պղնձի արտադրողաց միջեւ տեղի ունեցած բանակցութիւնք ցայսվայր չէին յաջողած. զի Թարսիս Ընկերութիւնը չէր յօժարեր մասնակցիլ այս կարգադրութեան: Վերջին գումարման մէջ

—)(62)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ՍԱՆՏՐԻՅԵՈՆ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԱՐԻ—ՄԱՏԼԷՆ

Օր. Պլինիէռ յոյժ առատ մազեր ունէր զորս սանրը շատ չարչարելու էր՝ որպէս զի նորելուկ գլխազարդի պահանջմանց համեմատ շտկուէին:

Իր գոյնը քաջառողջ թխադեղի թարմութիւնն ունէր, և արիւնն ամէն վայրկեան կուգար աւելի սաստիկ գունաւորել այտերուն թաւշանման վերնամաշկը:

Գիծերուն կանոնաւորութիւնք ամենեւին պակասութիւն չունէին: Բայց յոյժ աչքի զարնող կէտ մը կուգար բոլորովին մասնաւոր հանգամանք մը ընծայել իր ամբողջութեան մէջ այսքան կատարեալ կանոնաւոր դէմքի մը. յոյժ թաւ և կամարաձեւ յօնքերն իրար կը միանային՝ առատ աղուամազով մրոտելով ճակտին և քթին կցուած տեղն:

Դիմագէտի մը համար այդ բան նշանն էր շատ անյողդողդ և հաւանօրէն նախանձոտ բնաւորութեան մը:

Օր. Քլոթիլտ մեծ կամք ունէր և իր լաւագոյն յատկութիւններէն մին էր անկեղծութիւնը:

Կ'երեւար թէ երբեք ունեցած չէր այն երազներն որք խիստ շատ անգամ կ'առլցեն մանկամարդ աղջկանց միտքերը: Բնաւ չէր զբաղեր այն մտացածին բաներով զորս ամպերուն մէջ փնտռելու է: Երբեք սիրահարուած չէր իր երեւակայութեան մէջ ծնունդ առնող Ատոնիսի մը, սպասելով այն օրուան ուր ճշմարիտ սէր մը արմատ ձգեր իր սրտին մէջ:

Կ'ըսէր ինքնին թէ, իր սիրոյն մէջ անկեղծ ըլլալով, փոխադարձը պիտի պահանջէր բացարձակապէս:

Իր բնաւորութիւնը, ըստ երեւոյթին հանդարտ, ունէր սոսկալի զարթնումներ և աններկիւղ յետս կոչումներ:

Բոլ Մելվիլ, ինչպէս ըսինք, անտարբեր չէր օր. Պլինիէռի մասին. հիմակ օրիորդին՝ անոր հետ ունեցած խօսակցութենէն ետքը, հակառակ իր ծայրայեղ զգուշաւորութեան և թերեւս ճիշդ այս պատճառաւ, եթէ տիկին տը Պլինիէռ հարցունէր իրեն թէ ինչ կը մտածէր Բոլ Մելվիլի վրայ, անվարան պիտի յայտնէր թէ պատրաստ է ընդունիլ զնա իբր ամուսին:

Մնաց որ, միտքէն կ'անցնէր, նոյն իսկ այս միջոցին յորում բացարձակապէս նպաստաւոր կարծիք կը կազմէր երիտասարդին վրայ, թէ այս վերջնոյն մայրը և պառոնուհին համաձայնած ըլլալու էին ամուսնութեան մասին:

—Պարոն Մելվիլ, ըսաւ մանկամարդ աղջիկը, եթէ կուզէք ձեր տիկին մօրն և հօրաքրոջս միանանք:

—Օրիորդ, պատասխանեց Բոլ, պատրաստ եմ ձեր հրամանին:

Քայլերնին փութացուցին՝ երկու կանանց և նոտարին մօտենալու համար, որք դէպ ի քազինօն կ'ուղղուէին, իբր թէ երաժշտախմբին ծայրերգներէն հրապուրուած:

Անոնց գալը տեսնելով, տիկին Մելվիլ անձկութեամբ քննեց իր որդւոյն դէմքն և խելոյն տեսաւ որ այնպիսի ստուարութեան մը տակ է այն զոր չէր կրնար որոշել: Բայց երիտասարդին ուղղած ժպիտն իրեն ամէնէն աւելի հաճոյ եղած իմաստով մեկնեց:

Գալով պառոնուհւոյն, առաջին ակնարկով հասկցաւ թէ իր եղբօրդուստրը կատարելապէս գոհ էր պտոյտէն:

Տիկին Մելվիլ երջանիկ կ'երեւէր: Ա՛հ, սա անուշ պատրանքը կ'ունենար թէ խաբուած է այն զգացման վրայ զոր Բոլ կը կրէր Մառի-Մատլէնի նկատմամբ և թէ իր երկիւղները չէին արդարացած:

Հիմակ, այդ մայրն ինքզինքը զօրացած կը զգար, և անհետ կ'ըլլային վերջին ժամանակներս անոր վրայ ծանրացած երկիւղները:

Վախցած էր թէ պիտի պարտաւորի կիրառում ընել իր բոլոր մայրական ազդեցութեան՝ ստիպելու համար իր որդին որ ընդունի միութիւն մը որ իր բաղձանաց ամենէն սիրելին էր. իսկ հիմակ, կը մտածէր թէ պիտի բաւէր իր փափաքն յայտնել՝ որպէս զի Բոլ անմիջապէս հնազանդի:

Ը

ՀԷ՜Ք ՄԱՅՐ

Օրիորդ տը Պլինիէռ չէր սխալած: Պառոնուհին և Տիկին Մելվիլ դիւրութեամբ համաձայնած էին և երկուքն ալ հաւասարապէս կը փափաքէին ամուսնութեան կատարուելուն:

Որոշուած էր որ իւրաքանչիւրն իր կողմէն կարծիք առնէր, պառոնուհին՝ իր եղբօրդուստրէն, տիկին Մելվիլ՝ իր որդիէն:

Նոտարն, ձեռք բերուած արդիւնքէն սքանչացած, ձեռները կը շփէր յաղթանակի մը կերպարանքով որ մեծամեծ քաջութիւններ ի գործ դրած է:

Եւ մինչ տիկին Մելվիլ և Քլոթիլտ քազինօ կը մտնէին նուագահանդէսն ունկնդրելու, Պ. Թիւրկան ընտանեբար երիտասարդին թեւը մտաւ, ծովեզրին կողմը քաշեց տարաւ զայն և գրեթէ յանկարծ.

—Լաւ ուրեմն, պարոն, ըսաւ, ի՞նչպէս կը գտնէք օրիորդ Քլոթիլտ տը Պլինիէռը:

—Բայց կատարելապէս սիրուն:

—Ատիկա փիզիքականի մասին: Իսկ բնաւորութիւնն ալ կ'երեւի թէ համապատասխան է իր դէմքին:

—Ուրեմն օրիորդ Քլոթիլտ կատարեալ աղջիկ մըն էր:

—Կ'աւելցունեմ, սիրելի բարեկամս և ապագայ յաջորդս, թէ մէկ կողմէն իր օժիտն, և միւս կողմէն իր ակնկալութիւններն [illegible] իշխանի մը արժանի կ'ընեն զինքը:

—Արդարեւ գիտեմ թէ օրիորդ Քլոթիլտ օր մը միակ ժառանգուհին պիտի ըլլայ Պլինիէռ պառոնուհւոյն:

—Բնականաբար, քանի որ պառոնուհին իր կողմէ ուղղակի ժառանգորդ չունի և իր եղբօրդուստրը կը նկատէ իր աղջիկը:

«Վերջապէս, երիտասարդ բարեկամս, ըստ որում խելացի և նրբամիտ տղայ մըն էք, արդէն հասկցած էք, այնպէս չէ՞, թէ ձեզ կը մնայ ամուսինն ըլլալ մանկամարդ և յոյժ սիրուն Քլոթիլտ տը Պլինիէռի:

Երիտասարդը լուռ մնաց, բայց եզական ժպիտ մը սահեցաւ շրթանցը վրայէն:

Պ. Թիւրկանի խօսքերը չէին զարմացուցած զնա, քանի որ, ինչպէս ըսինք, ամէն բան գուշակած էր:

Նոտարն յարեց.

—Օրիորդ տը Պլինիէռի՝ ամուսնանալով և պայմանագրով բերելիք օժիտը գրեթէ մէկ միլիոն է, և ժառանգելիք հարստութիւնը մէկ միլիոնը կ'անցնի: Ա՛հ, ա՛հ, ամէն օր ասանկ աղջիկներ չեն գտնուիր առնելու:

—Ատոր համար, պարոն, յարեց Բոլ ցուրտ կերպով, զարմացայ որ օրիորդ տը Պլինիէռի համար չէք փնտռեր իր դասակարգէն ամուսին մը:

—Այդ ամէնուն մէջէն դուք ընտրուելնիդ կը ցուի՞ք: Պառոնուհին մեծ համարում ունի ձեր վրայ և անհաճոյ չէք օրիորդ Պլինիէռին, ընդհակառակն:

—Կարճ խօսքով, պարոն Թիւրկան, իմ ամուսնութեանս մասին հնարաւորութիւն մը կայ որուն հոգին էք դուք:

—Այս պարագային, բարեկամս, հաճելի եղած է ինձ միջնորդի պաշտօն կատարել ձեր տիկին մօր և Պլինիէռ պառոնուհւոյն միջեւ, որոց երկուքն ալ իմ յաճախորդներս են:

—Կ'ենթադրեմ որ կամացս հակառակ զիս ամուսնացնելու յաւակնութիւնը չունիք:

—Ա՛հ, ի՞նչ կ'որոճաք: Կը փափաքին միացունել զձեզ աղջկան մը հետ որուն համար դուք ըսիք թէ սիրուն է, զոր պիտի սիրեք և որ պիտի սիրէ զձեզ: Արդէն, երիտասարդ բարեկամս, պաշտօնապէս միայն ասոր վրայ կը խօսիմ ձեզ. ինչպէս որ Պառոնուհին լրջօրէն պիտի խօսի իր եղբօր աղջկան հետ, նոյնպէս ալ ձեր մայրը տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ ձեզ հետ:

—Շատ աղէկ, պարոն Թիւրկան, պիտի պատասխանեմ մօրս:

—Բոլ, սիրելիս, մտածեցէք, աղէկ մտածեցէք:

—Պիտի մտածեմ, պարոն:

—Աղէկ կ'ընէք: Քսանեւվեց տարեկան էք, նոտարութեան մէջ պիտի մնաք, և նորէն կ'ըսեմ, կատարեալ նոտար ըլլալու համար ամուսնանալու է:

Շարունակելով իրենց պտոյտը ծովեզրին վրայ, Պ. Թիւրկան երկարօրէն խօսեցաւ իր առաջին գրագրին ամուսնութեան մեծամեծ օգուտներուն և այն ամէն դիւրութեանց վրայ զորս պէտք է գտնել Օրիորդ Քլոթիլտ տը Պլինիէռի նման աղուական, խելացի, գեղեցիկ աղջկան մը հետ:

Տիկին Մելվիլ և որդին, չորս օր միայն Թրուվիլ անցունելէ ետք, Հավր կը դառնային:

(Շարունակելի)

որ ի Կլասիով տեղի ունեցաւ այսօր (2 յունիս) նոյն Ընկերութիւն եւս հաւանեցաւ։ Ուստի, 1892 յուլիս 1էն մինչեւ 1893 յուլիս 1, Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի մէջ պղինձի արտադրութիւնը պիտի զեղչուի 20,000 տակառաչափ, գիները բարձրանալու համար։

ՖՐԱՆՍԱՑԻՔ Ի ՎԻԵՆՆԱ

Քոմէտի Ֆրանսէզի Թատերախմբին ի Վիեննա վերջին ներկայացման Ֆրանց Եօզէֆ կայսրը ներկայ գտնուեցաւ, եւ հաճեցաւ խնդակցիլ Պ. Ֆէվռի, նոյն խմբին գլխաւոր դերասանն, ու կազմակերպչին այս ներկայացմանց շարքին, որ կատարեալ յաջողութիւն ունեցաւ Վիեննայի հասարակութեան մէջ։ Վիեննական մամլոյն կողմէ հացկերոյթ տրուեցաւ Մոլիէռի Տան աւանդութիւններն ամենէն արժանաւոր կերպիւ պահող այս դերասանական խմբին, ուր բաժնեալ Սառա Պէռնարտի տեղը կը բռնէ Օր. Ռայքէմպերկ։ Ներկայ էին վիեննացի տիկիններ, որոց հանճարեղ խօսակցութեան շատ հաւնեցաւ Պ. Սարսէյ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն անձնական տկարութեան պատճառաւ երէկ իր բնակարանը մնաց ի Մաքրիգիւղ եւ Պատրիարքարան չգնաց։

Երիտասարդ նկարիչ Եղիշէ էֆէնտի Նազարեան մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ ի Թիֆլիս, ուր ի գործ պիտի դնէ իր արուեստը։ Նազարեան էֆէնտի կանուխէն ցոյց տուած է սքանչելի յարմարութիւն նկարչական արուեստին համար, այնքան որ մեծահռչակ ֆրանսացի մը, Պ. Իզիտոռ մը Բիրէքօ անուամբ, զարմացմամբ դիտելով անոր ընդաբոյս տաղանդին գեղեցիկ արդիւնքները, առատաձեռնութեամբ քաջալերած է զայն եւ աստ ներկայացուցած Ռուսիոյ եւ Աւստրիոյ դեսպանատանց, ուր ծանօթ անձնաւորութեանց կենդանագիրները շինած է՝ ընդհանուր գովեստի արժանի ճարտարութեամբ։ Անկից ի վեր մայրաքաղաքիս բազմաթիւ ծանօթ անձնաւորութեանց կենդանագիրները գծած է։ Ունի նաեւ Պոլսոյ մէկ քանի տեսարաններ, զանազան նկարներ, որոց մէջ կ'երեւի կարող եւ վարժ վրձինի մը հրապոյրը։

Իր գեղեցկագոյն գործն է սակայն Ադամեանի մեռած գլուխը, զոր Շիշլիի գերեզմանատան մէջ, դագաղին կափարիչը բացուած պահուն, ուրուագծած է պակուցիչ ճշդութեամբ եւ զոր ապա գծած է բնական մեծութեամբ։ Մէկ քանի ռուսահայեր, որք մայրաքաղաքս գտնուած ատենին տեսած են այդ պատկեր, ստիպած էին նկարիչը Թիֆլիս ղրկել զայն, ուր մեծ ընդունելութիւն պիտի գտնէր։ Նազարեան էֆէնտի այժմ իր հետ կը տանի այդ պատկերը, այսպէս իրագործելով նաեւ մեռնող արուեստագէտին փափաքն որ՝ կենդանութեանը՝ միշտ կը յորդորէր երիտասարդ նկարիչը երթալ ի Կովկաս, ուր աւելի քաջալեր պիտի գտնէր իր տաղանդին։

Ռուսահայերն, աւելի սիրող գեղարուեստի, պիտի արդարացնեն անշուշտ Ադամեանի յոյսերը։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Կարնոյ Ալաշկերտ գաւառակին նահիյ անուանեցաւ Մէհմէտ Խալիլ էֆէնտի, նախորդ Նահիյ Գուրուչայի։

Գօօսվայի Գուլդանէյէն գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Համզա Եղվան պէյ, նախորդ գայմագամ Բաւասի։

Չորրորդ կարգէ Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Ճանիկ գաւառին Թաշուր Ադասը Օսման աղայի։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Ճէվատ փաշա երէկ կայս. պալատ երթալով Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցաւ եւ ստացաւ Ն. Վեհափառութեան հրամանները։

—Ներքին գործոց նախարար Վսեմ. Խալիլ Րիֆաթ փաշա երէկ կայս. պալատ գնաց եւ ստացաւ Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

ԲԱՐՁՐ. ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍԸ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն իր հետն ունենալով խորհրդական Թեվֆիգ պէյը, Բ. Դրան գլխաւորապետ Պագը պէյն եւ այլ պաշտօնեաներ, երէկ այցելեց Բ. Դրան թուղթերու յատուկ շտեմարանն ի Սօուք Չէշմէ։

ԴԱՇՏԱՅԻՆ ՀԱՆԴԷՍ

Երէկ Քեաղըթխանէի մէջ հայկերոյթ տրուեցաւ Տարլըչէշմէգա վարժարանի աշակերտաց եւ ուսուցչաց, որք նուագածուաց խումբի մը առաջնորդութեամբ այդ զբօսավայրը գնացին։ Նախ եւ առաջ հանդիսաւոր բարեմաղթութիւնք եղան վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին եւ բոլոր ներկայք երգեցին «Փատիշահըմ չօք եաշա» գովեստը։ Յետոյ տրուեցաւ առաջին սեղանն, յաւարտ որոյ աշակերտք մինչեւ իրիկուն զբօսանքներ կատարեցին եւ երեկոյեան ճաշն ընելէ յետոյ վարժարան վերադարձան։

* * *

Այսօր ալ հայկերոյթ պիտի տրուի Նուարդին բարձրագոյն ու երկրորդական վարժարաններու աշակերտաց։ Վաղն եւ միւս օրն ալ Նիւմունէի Թէրագգը եւ Սէնայի վարժարաններու աշակերտաց։

ՉԻՔԱԿՕՅԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԸ

Կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ, ինչպէս Միւլքիէ վարժարանին, նոյնպէս նոյն վարժարանի երկրորդական ճիւղին, բժշկական ու Սուլթանիէ վարժարանաց, Աքսարայի Մահմուտիէ, Թոփխանէի Ֆէյզիէ եւ Սուլթան Ահմէտի աղջկանց վարժարաններուն, ինչպէս նաեւ կայս. Թանգարանին, գեղարուեստից վարժարանին եւ ի Պայազիտ գտնուած գրատան լուսանկարներն առնելով Չիքակոյի արուեստահանդէսը ղրկուին։

Պ. ՌԷՍՄԱՆ

Մայրաքաղաքիս իտալական հրաժարեալ դեսպան Պ. Ռէսման, որ Բարիզի դեսպան անուանուած է, վաղը կը մեկնի իտալական [illegible] շոգենաւով ի Պիրէոն, ուստի [illegible] շոգենաւով Նաբոլի պիտի ուղեւորի, եւ անտի Հռոմ։ Պ. Ռէսման թէեւ նախորդ շաբթուն պիտի երթար, սակայն իր մեկնումն յետաձգած էր ներկայ գտնուելու համար իտալական գաղթականութեան ազգային տօնին, որ ամէն տարուան նման հանդիսաւոր կերպիւ կատարուեցաւ այս կիրակի ի Հէնքեար Իսկելէսի։

Պ. Ռէսման երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին եւ Վսեմ. Նախարարին հետ, որոց մատոյց իր հրաժեշտի ողջոյնը։

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ՏՈՄԱՐ

Սերվիոյ Միխայէլ մետրապոլիտը նամակ մը գրելով Յունաց Պատրիարքին՝ առաջարկած է համաժողով մը գումարել նոր տոմարի մը պատրաստութեան համար, արդի գիտութեան հիմանց եւ օրթոտոքս եկեղեցւոյ կանոններուն համեմատ, յուլեան (հին) տոմարն համաձայնեցնելու համար Գրիգորեան (նոր) տոմարին։

ՄԱՔՐԱՆՈՑՔ

Առողջապահական ժողովոյ դերնախագահ Հաճի Արիֆ պէյի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովն, որ Թուրքիոյ մաքրանոցները բարեկարգելու եւ Պէյրութի մաքրանոցին տեղ Սուրիոյ ծովեզերաց վրայ մաքրանոց մը հաստատելու համար Պէյրութ կը գտնուի, երէկ Պէյրութէն ճամբայ ելեր է դէպ ի Սուրիական Տրիպոլիս, տեղւոյն ծովեզերաց վրայ քննական պտոյտ մը կատարելու համար։

ԺԱՆՏԱԽՏ

Կը ծանուցուի թէ այտուցաւոր ժանտախտ երեւան ելեր է Միջագետաց կողմը, Քալալ-Սուքար գիւղին մէջ, որ կը գտնուի ընդ մէջ Շաթրա քաղաքին, Հայի ջրանցքին վրայ, —մին այն հին ջրանցքներէ զորս Բաղդատցիք պեղած են երկու գետերուն միջեւ,— եւ Եփրատայ։ Ամբողջ այդ գաւառը ճախճախուտ եւ վատառողջ է, ըստ որում տիղմա մին է Տիգրիսի ու Եփրատայ գետաբերաններէն կազմուած, աւերեալ ջրանցքներու հեղեղումներէն ակօսաւոր եւ առատանօք արհեստական լիճեր եղող խոշոր փոսերով որք ժանտախտի ճահիճներ են այժմ։ Ժանտախտի ծագման լուրն այստեղ երկիւղ ազդելու չէ, որովհետեւ այդ հիւանդութիւն թէեւ նեղ կերպիւ կը ճարակի եւ պատահած մահերու թիւը խիստ քիչ է։ Հիւանդութիւնն առաջ եկած ըլլալու է երկրին աննպաստ պայմաններէ եւ հարկ եղած զգուշական միջոցները ձեռք առնուած են զայն կասեցնելու համար։

ԵԷՄԷՆ

Եէմէնի գաւառական Սանաա թերթին մէջ կը կարդանք թէ Հօլան ցեղն եւս բոլորովին հնազանդութիւն յայտներ է։ Թնդանօթաձիգ զօրաց գնդապետ Օսման պէյ, որ նախապէս անդ ղրկուած էր, զօրաբանակին կեդրոնը վերադարձեր է իրեն հետ բերելով ցեղին երկու պատանդներ, զորս տեղւոյն շէյխերն ու երեւելիները կամովին տուած էին իբրեւ ապահովութիւն իրենց յայտնած հնազանդութեան։ Օսման պէյի հետ եկած են նաեւ Սանաայի երեւելիներէն Ալի փաշա եւ ոստիկան-զինուորաց հազարապետ Միրզա աղա, որք ժամանակէ մը ի վեր այդ կողմերը կը գտնուէին։

ԲԷՐԱՅԻ ՀԵՌԱԳՐԱՏՈՒՆԸ

Կ'ըսուի թէ Բէրայի հեռագրատունը պիտի փոխադրուի, Կալաթա Սէրայի հանդէպ գտնուած Սրօնէքի ճաշարանին վերնայարկի երկու ընդարձակ սրահներուն մէջ ինչպէս նաեւ անոր կից գտնուած տուն մը։ Անցեալ օր հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան կողմէ յատուկ պաշտօնեայք երթալով անդ քննութիւններ կատարեցին։

ՕՏԱՐ ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ

Լ. Հէրըլտ հետեւեալ ուշադրաւ խմբագրականն հրատարակած է.

Շիտակը չենք կրնար հաւատալ որ Սէլամլըքին ներկայ գտնուող զբօսաշրջիկներն բարեկիրթ ճաշակէ ու պատշաճութեան պարզ զգացման ապացոյց տուած կ'ըլլան՝ ուղեւորական զգեստով երեւնալով սոյն հանդէսին։ Անցեալ ուրբաթ օր, ինչպէս շատ անգամներ, առիթ ունեցանք նշմարելու որ այս հանդիսաւոր արարողութեան ներկայ գտնուող տիկնայց եւ պարոնայց մեծագոյն մասը պատշաճապէս չէին հագուած։ Սէլամլըքը կայսերական արքունեաց մէկ հանդէսն է, որուն ներկայ գտնուիլը յարգանաց նշան մին է առ Վեհափառն, եւ այցի մը համարժէք ի կայս. պալատ։ Հետեւապէս, ի Եըլտըզ ներկայացող կանայք, որք պիտի զգուշանային իրենց կրած շրջազգեստներով երեւիլ ի Հայտ Բարք եւ ի Պուա տը Պուլօնէ, եւ թիկնոցակներով, խոշոր կօշիկներով եւ սեւագոյն գլխարկով անդ գացող պարոնայք բացարձակապէս հակառակ շարժած կ'ըլլան ընկերային պատշաճութեան օրինաց։ Չենք ուզեր շատ շեշտել մեր քննադատութիւնն, ըստ որում պատշաճութեան եւ բարեկիրթ ճաշակի դէմ գործող այդ անձանց մեծագոյն մասը չեն գիտեր իրենց ըրածը։ Ասոնցմէ ոմանք՝ ի տես քաղաքային եւ զինուորական սպայից փառաւոր համազգեստներուն եւ պատուանշաններուն, կը նշմարեն անշուշտ իրենց զբօսական պտոյտի հանդերձից անպատշաճութիւնը։ Յանցանքն ամենէն աւելի պանդոկապետներուն է, որք պարտաւոր էին իրենց օթեկներուն մէջ ազդ մը կախել ծանուցանող թէ Սէլամլըքը արքունական հանդէս մին է եւ թէ անդ ներկայ գտնուող զբօսաշրջիկք ընկերական սովորութեանց համաձայն պէտք է հագուին։ Օսմանցիք՝ քաղաքավարական այսպիսի առիթներու մէջ՝ ուրիշ ո եւ է քաղաքակիրթ ազգի մը չափ ուշադիր են, սակայն, իրենց վեհանձն հիւրասիրութեան մէջ, եզականապէս ներողամիտ են օտարաց նկատմամբ, բայց ոչ մէկ բարեկիրթ եւրոպացի կամ ամերիկացի չպիտի ուզէ անշուշտ օգուտ քաղել այս ներողամտութենէն՝ եթէ խնդիրը պարտուպատշաճ եղանակաւ պարզուի իրեն։

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ

Ֆէնէրի մայր վարժարանի տարեկան հարցաքննութիւնք սկսան այս կիրակի օր, ընդ նախագահութեամբ Յունաց Ամեն. Պատրիարքին։ Վարժարանին տնօրէն Բլէօպիլէ վարդապետը կարդաց տեղեկագիրն որ ցոյց կուտայ թէ կրթական այդ բարձր հաստատութեան վիճակն յոյժ գոհացուցիչ է։ Բազմաթիւ հրաւիրելոց մէջ կը գտնուէր նաեւ հելլենական դեսպան Պ. Մավրոկորտաթօ։

—Բերայի Զաքիօն վարժարանի հարցաքննութեանց ներկայ գտնուելու համար Ֆէնէրի Պատրիարքարանին կողմէ մասնախումբ մը կազմուած է, որ կը բաղկանայ Նիկոմիդիոյ եւ Եանինայի մետրապոլիտներէն ու վարժարանին տնօրէն Պ. Խրիսթոֆորոս Սամարճեանէ։

ՊԷՐՈՒԹԻ ԹԱՂԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

Պէրութի Թաղապետութեան ելմտական 1308 տարւոյ ելմտացոյցը քննուելով թաղապետական ժողովին կողմէ ընդունուեր եւ վաւերացուեր է։ Այդ ելմտացոյցէն կ'երեւի թէ նոյն թաղապետութեան հասոյթն է 2,365,445 ղրուշ 10 փարա։

ԱՆՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

«Թարիք», որ անցեալ օր ծանուցած էր թէ Տիարպէքիրի վճռաբեկ գործադիր պաշտօնեայ Արթին էֆէնտի դատաստանի ենթարկուած է, այսօր կ'ըսէ թէ, ըստ վերջին տեղեկութեանց, թէեւ մէկ ու կէս տարի առաջ դատաստանի ենթարկուած էր, սակայն անպարտ արձակուած ըլլալով, իբրաց բնական հետեւանօք իր պաշտօնին մէջ վերահաստատուած ըլլալու է։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ

Երէկ առաւօտ ի Գարաքէօյ Ազիզիէ պահականոցին առջեւէն զինուորի մը դիակը գտնուեցաւ։ Կատարուած քննութեամբ մը հաստատուեցաւ որ շաբաթ մը առաջ խեղդուած էր։

—Կը յիշուի թէ անցեալներ Գասըմ Փաշայի ճամբուն վրայ Խասգիւղցի Մանուկ անուն ձկնորսի մը դիակը գտնուած էր։ Ոստիկանութիւնն յաջողած է գտնել այդ ոճրին հեղինակը, որ է Ալի անուն մարդ մը։ Ալի՝ Սիմոն անուն մարդ մը վիրաւորած ըլլալով ձերբակալուած եւ իրեն նկատմամբ կատարուած քննութեանց պահուն երեւան ելած է թէ Մանուկը սպաննողն ինքն է։

—Կիրակի օրը Խասգիւղի առջեւ մակոյկ մը շրջեցաւ, յորում երեք յոյներ եւ երեք հրեայներ կը գտնուէին ամէնքն ալ արբեալ։ Չորս կողմէ օգնութեան փութացուելով ասոնցմէ չորսն ողջ ազատեցին, բայց հրեաներէն մին ու յոյն մը խեղդուեր են։

—Կիրակի օրը Քեաղըթխանէի մէջ կատղած շուն մը երեւան ելնելով գերմանացի տղայ մը ու ծեր կառապան մը խածաւ։ Իպրահիմ անուն ոստիկան-զինուոր մը եւ Գէորգ անուն հայ մը անմիջապէս սպաննեցին այդ շունը։

—Երէկ, արքունի Նաւարանին՝ Խասգիւղ կողմի դրան կից գտնուած ածուխի մթերանոցներուն վրան աշխատող Առաքել, Խաչօ, Թովմաս եւ Պետրոս անուն գործաւորք դիպուածով շէնքին վրայէն վար ինկան, եւ ամէնքն ալ վիրաւորուած ըլլալով նաւային հիւանդանոցը ղրկուեցան։ Պետրոսի վէրքերը ծանր ըլլալով, վտանգաւոր վիճակի մէջ կը գտնուի։

—Նախընթաց օր Շիրքէթի Խայրիէի գործաւորներէ վեց մարդիկ շոգեմակոյկով մը [illegible] դառնալով, Ֆիշէնկխանէի առջեւ շոգեմակոյկը խրեր է։ Մէջը գտնուողները զայն ազատելու համար աշխատած ատենին շոգեմակոյկը շրջեր եւ ամէնքն ալ ծովը ինկեր են, սակայն անմիջական օգնութեանց շնորհիւ ազատուեր են։

—Նիկոմիդիայէն կը գրեն թէ նախընթաց օր Հայտար Փաշայէն Պօզէօնիւ գնացող կառախումբը Տէրինճէի եւ Նիկոմիդիոյ միջեւ անցած պահուն երկաթեայ գծերուն վրայ մարդու մը դիակ տեսնելով, կառախումբը կեցեր եւ մէջը գտնուող բժիշկներէ մին քննելով հաստատեր է թէ այդ մարդ նախապէս խեղդամահ եղած եւ այնպէս գծերուն վրայ դրուած է։ Տեղական կառավարութիւնը քննութեանց սկսած է այդ ոճրին հեղինակները գտնելու համար։ Դիակը տասն եւ ութ տարեկան հովուի մ'էր։ Երկու հովիւներ ձերբակալուած են իբրեւ կասկածելի։

—Երէկ, Նաւահանգստի վերատեսչութեան առջեւ գտնուող մակոյկի մը մակուկավարն, հակառակ կողմէն եկող շոգեմակոյկի մը բաղխումէն ազատելու համար աշխատած պահուն, շոգեմակոյկին գլուխը մակուկավարին կզակին զարնուելով վիրաւորեց։ Մակուկավարը Թաղապետութեան Զ. շրջանակի հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ դարմանուելու համար։

—Երէկ առաւօտ Պոլսոյ կողմը՝ պարսկական հիւպատոսարանի հանդէպ գտնուած պարապ գետնին վրայ Օսման եւ Մէհմէտ անուն երկու մարդեր կռուի բռնուելով Մէհմէտ գլխէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Օսման ձերբակալուելով Ոստիկանութեան Դուռը տարուեցաւ։

—«Թարիգ» կը պատմէ թէ նախընթաց իրիկուն կեդրոնական բանտին մէջ Թօփալ Էօմէր եւ Հասան անուն երկու բանտարկեալք, որոց երկուքն ալ մարդասպանութեան համար տասնեւհինգ տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուած են, կռուի բռնուելով Էօմէր իր ձեռք անցուցած դանակով մը Հասանի ուսն երկու տեղէ վիրաւորեր է։ Վիրաւորեալը բանտին հիւանդանոցը փոխադրուեր եւ վիրաւորողն ալ առանձին տեղ մը դրուեր է։

ՀՐՁԻԳՈՒԹԻՒՆ

Անցեալներն, յ'Էմիրկէն նախկին Խաֆըզ Իսմայիլ փաշայի ապարանքի պարտէզին մէջ գտնուած խոհանոցէն հրդեհ ծագած էր։ «Սապահ» կ'իմանայ թէ նոյն ապարանքի սպասաւորներէն Զաքար, Սեդրաք, Արթին, Մանուկ եւ Նշան իբրեւ հրձիգ ձերբակալուելով Բերայի ոստիկանութեան պաշտօնատան մէջ հարցաքննութեան ենթարկուած են։ Բազմաթիւ վկայներ իմաց տուեր են Զաքարի խոստովանութիւնը թէ խոհանոցին ամէն կողմը քարիւղ քսելով լուցկիով բռնկեցուցեր է եւ թէ ատոր համար Մանուկ ու Արթին իրեն չորս ոսկի խոստացեր են։ Նշան եւս հրդեհի պահուն փախչելով նոյն գիշերը անցուցեր է Էմիրկէնի հանրային պարտէզին մէջ։ Հրդեհէն առաջ Սեդրաք Նշանին միջոցաւ շիշ մը քարիւղ ղրկեր է Զաքարի, Մանուկի եւ Արթինի։ Այսպէս ապացուցուելով որ վերոյիշեալ անձինք միաբանած ու դիտմամբ հրձիգութիւն ըրած են եւ հաստատուելով որ իրենց արարքն ոճրագործութիւն է, քննութեանց տեղեկագիրը վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազին ղրկուած են, ամբաստանիչ ատենին յանձնուելու համար։

Պոլսոյ քարափանց ընկերութեան համար երէկ առաւօտ Մարսիլեայէն Պոլսոյ նաւահանգիստը բերուեցան երկու շոգենաւակներ։

—Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին վեց տնուոր Ռումէլիայի իսլամ գաղթականք՝ Վառնայէն, եւ տասն եւ չորս տնուոր հրեայ գաղթականք՝ Օտեսայէն։

—Երէկ, ոստիկանութեան պաշտօնեայք Պոլսոյ Մէվլէվիխանէի դրնէն դուրս Եանքօ անուն մարդ մը ձերբակալեցին, որ երկու հատ Մէճիտիէի կեղծ դրամներ քշելու վրայ էր։

—Զմիւռնիայէն կը գրեն թէ այս օրերս օդերը տաքնալով ջերմաչափը մինչեւ 36° բարձրացեր է։

—Մաքսային վերատեսչութեան պահապան պաշտօնէից պետ Պիրհանէտտին պէյի ամսաթոշակն՝ ութ հարիւր ղրուշի յաւելմամբ՝ չորս հազար ղրուշի բարձրացած է։

—Ի մօտոյ մայրաքաղաքս պիտի գայ պէլճիքացի զօրավար Պրիալմօն որ հանգստեան կոչուած է։

—Այն օտարազգի ուղեւորը որ Սինոպի մէջ ձերբակալուած էր անցագիր չունենալուն պատճառաւ, մայրաքաղաքս բերուած եւ ոստիկանութեան յանձնուած է։

—Ռուսիայէն Կ. Պոլիս գաղթող հրէից օգնելու համար կազմեալ Նպաստամատոյց մասնաժողովը մինչեւ ցարդ 57,197 ղրուշ հանգանակած է տեղւոյս հրեայ հասարակութենէն։

—Պալաթի հրէական հիւանդանոցին 1891 տարւոյ հաշուեցոյցէն կ'երեւի որ այդ հաստատութեան դրամագլուխն է 1333 ոսկի։ Խորհուրդ կայ նոր հիւանդանոց մը կառուցանել ի Պալաթ կամ ի Խասգիւղ։

ՀԻՒՍԱՐԱՆ

221 Մեծ-Փողոց, Բանկալթի

Բանկալթիի մեծ հիւսարանին մէջ կը պատրաստուին մետաքսեայ, փիլ տ'Էքօսէ, բուրդէ եւ էսթրամատուրէ գուլպաներ եւ գանկապաններ, ձեռնոցներ, փռաւակներ, քաշ-քորսաժներ, անկողնոյ ծածկոյթներ եւ հիւսուածագործութեան ուրիշ ամէն տեսակ նիւթեր։

Տնօրէնութիւնը շնորհակալ կ'ըլլայ բազմաթիւ յաճախորդաց, ինչպէս նաեւ այն ընտանեաց որք բարեհաճած են պատուել զինք իրենց յանձնարարութիւններով, եւ կը յուսայ թէ պիտի հաճին շարունակել յառաջիկային նախապատուութիւն տալու տեղական սոյն գործարանի նիւթերուն, որք տեսակի մասին նման են Եւրոպիոյ սովորական նիւթոց եւ աւելի աժան են անոնցմէ։

Գործարանը կը վաճառէ նաեւ ընտանեաց համար հիւսելու լաւ մեքենաներ եւ գործաւորուհեաց յատուկ այլ մեքենաներ որք կրնան օրը մինչեւ 24 զոյգ արտադրել. հիւսուածագործութեան դասեր ալ կը տրուին։

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆ
ԹԷՓԷ-ՊԱՇԸՐԻ

Այս գիշեր, Թէփէ-Պաշըի ամառնային թատրոնին մէջ, ֆրանսական խումբը պիտի ներկայացունէ, առաջին անգամ ըլլալով,

ՖԻԼԷՄՈՆ Է ՊՕՍԻՍ
Philémon et Baucis

օբէռա-գոմիք երկու արարուածով, երաժշտութիւն Կունոյի։

Պիտի ներկայացուի նաեւ La consigne est de ronfler զաւեշտն։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 6 մայիս.—Պ. Քառնօ Փարիզէ ի Նանսի ուղեւորութեան պահուն ամէն կայարաններու մէջ եռանդագին ընդունելութիւն գտաւ, մանաւանդ ի Նանսի ժողովուրդը խմբովին ընդառաջ ելաւ կեցցէներով։ Վէրտէնի եպիսկոպոսն, իր սուրբ դասու կղերը ներկայացնելով Նախագահին, յայտարարեց թէ ինք եւ իր կղերը անկեղծապէս կ'ընդունին կառավարութեան այն հանրապետական ձեւը զոր ֆրանսական ժողովուրդն ինք իրեն տուած է ազատօրէն։ Կը մաղթէ որ անհամաձայնութիւնք վերջանան։ Պ. Քառնօ շնորհակալ եղաւ այս հայրենասիրական խօսքերուն համար։

—Երկրային բանակի սպայից եւ զինուորաց նշանառութեան ընդհանուր մրցումը տեղի ունեցաւ Վերսայլի մօտ, ներկայութեամբ Փարիզի կառավարիչ Սօսիէ զօրավարին եւ պատերազմական նախարար Պ. տը Ֆրէսինէի, որ ըսաւ թէ այս մրցում կը ցուցնէ երկրային բանակին յառաջդիմութիւններն, որ ազգին պահեստի ոյժն է։

ՀՌՈՄ, 6.—Աւետման աւագ պատուանշանը տրուեցաւ Ծերակոյտի նախագահ Պ. Ֆարինիի, Ռիքոտզի զօրավարին եւ Վիեննայի դեսպան Նիկրա կոմսին։

ԼՈՆՏՈՆ, 6.—Պուլկարիոյ Ֆերտինանտ իշխան Փարիզէ Լոնտոն դարձաւ, եւ գնաց Սկովտիա Վիքթօրիա թագուհւոյն ներկայանալու Պալմօրըլի դղեկին մէջ։

—Թայմզ Ֆերտինանտ իշխանին վրայ յոյժ համակիր յօդուած մը կը հրատարակէ Վեհ. Թագուհւոյն այցելութեան առթիւ, գովելով իշխանին խաղաղասէր գործն, եւ ուղղամտութիւնն որով ոյժ կուտայ իր նախարարաց քաղաքականութեան։

ՍՈՖԻԱ, 6.—Պ. Ստամպուլով այսօր Սոֆիայէ մեկնեցաւ՝ գաւառաց մէջ պտոյտ մ'ընելու մի քանի շաբաթ։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ, 6.—Պ. Պլէյն հրաժարեցաւ արտաքին գործոց նախարարութենէն, որովհետեւ Նախագահ Հարիսընի դէմ մրցակից պիտի հանդիսանայ իբրեւ թեկնածու նախագահութեան։ Կարճ նամակաւ մը հրաժարական ղրկեց, եւ Նախագահն ալ կարճ նամակաւ մ'ընդունեց։ Նախարարի օգնական Պ. Հուարթըն առժամապէս պիտի վարէ գործերը։

Սակարան

ԴԱԼԱԹԻԱ, 26 Մայիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱՑ		
3 ամիս Լոնտոնի վրայ		109 3/8
3 › Փարիզի ›		22 97 1/2
Օսմանեան Քոնսօլիտէ		
Երէկ երեկոյ գոց. [illegible]		— —
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	22 11
Կէս օրին		22 12
Թաշվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ		— —
› › ժամ 3ին		— —
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ		
Փոխառութիւն	Ա. Սէրի	50 50
›	B. ›	28 12
›	C ›	22 11
ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ		
Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լ.	4 20
Քրէտի ժէնէրալ	» »	7 37
Պանք տը Պօռ	» »	5
Սօս. Շինծ. է վալէօր	» »	4 25
Ռէժի	» »	16 20
Թրամուէյ	» »	5 75
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	84 3/4
[illegible] Լավրիոնի Գ. Կ.		103
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 23
Անգլիական ոսկի	»	110 07
Մարք (Գերմանական ոսկի)	»	107 20
Իմբէրիալ	»	89 35
Քրիւնգ	»	51 15
Ռուսի թղթադրամ	»	8 69
Մէճ. արծաթ [ալբէ.]	»	108
Մանր արծաթ	»	101 20
Մէթալիք	»	98 10
Թասֆիյէ	»	48
Տօկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	6

ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԵՐՊԱՍ

ՍՏԵՓԱՆ ՋԱՎՈՒՇԵԱՆ, որ իր գործարանին մէջ (Պարսկաց դեսպանատան հանդէպ) զգեստուց տեղական կերպասներ կը պատրաստէ, ի դիւրութիւն յաճախորդաց վաճառատուն բացած է նաեւ Կամուրջին դիմաց թիւ 65 (Պոլսոյ կողմ։) Հոն կը գտնուին ընտիր ԲՈՒՐԴԷ ֆասօններ, գագլներ, բանթալօնցու, բարտըսիւցու, քօսթիւմցու, ամէն եղանակաց յարմար տարազներով, եւրոպական կերպասներու նման, եւ անշուշտ աւելի դիմացկուն։ Տղայոց եւ չափահասից համար ամէն գոյնով ու ձեւով կերպասներ կը շինուին՝ տրուած օրինակին եւ հրամանին համեմատ։ Հոն կը ծախուին նաեւ էնկիւրիի ընտիր թիֆթիքէ սոֆեր եւ շալեր, եկեղեցականաց համար վերարկուացու, շաքէթցու, ֆիստանցու, պարսիկ շալերու նման շալեր, Կիւրինի գործուածներ, եայլն։ Կ'արժէ անգամ մը այցելել հոն, Վիեննական փուտ ապրանքներ գնելէն յառաջ։ Գիները չափաւոր։ 4—10

ԿԱՒԿԱՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բագուից գրում են. «Պատմում են, իբր թէ Ապշերոնի մօտերքում վայր է ընկել ծովի մէջ մի ահագին օդաքար, որը իր չը տեսնուած մեծութեամբ մեծ հետաքրքրութիւն է շարժել. մի քանի խմբակներ պատրաստւում են մինչեւ անգամ յատուկ տեսնելու գնալ։ Ինչպէս ասում են՝ քարն այնքան մեծ է, որ 2 սաժէն բարձրութեամբ ջրի մակերեւոյթից դուրս է մնացել. ջրի խորութիւնն էլ չորս սաժէն են հաշւում. ասել է, թէ 6 սաժէն բարձրութիւն ունի, եթէ հաշուելու չը լինինք այն մասը, որը բնականաբար խրուած պիտի լինի ծովի յատակում։ Ականատեսների ասելով երեւացող մասը սեւ է եւ փայլուն։

—Կավկազը հաղորդում է, որ ճանապարհների հաղորդակցութեան մինիստրութիւնը քննել է կովկասեան լեռնաշղթայի վրայով Աւճալայից մինչեւ Վլադիկաւկազ երկաթուղի շինելու նախահաշիւն ու ծրագիրը։

—Շոգենաւային եւ առեւտրի ռուսաց ընկերութիւնը ճեպընթաց շրջանառութիւն է սահմանել Օդէսսայի եւ Բաթումի միջեւ. Այդ շրջանառութեամբ շոգենաւերը Բաթում կամ Օդեսսա կը հասնին մի օրով վաղ։

—Կովկասեան պատկերահանդէսն այցելել են ընդ ամենը մօտ 8,000 հոգի, չհաշուած ձրի մտնողներին։ Մուտքը հաշւում են 1,608 ր. 35 կ.

—Բաթումից.— «Տեղիս գործարաններն ընկած վիճակի մէջ են ներկայումս. արտասահմանից պահանջ չկայ, գործարանատէրերը անել դրութեան մէջ են. մանաւանդ «Կասպեան եւ Սեւ ծովի ընկ.» գործարանը. ամեն օր բանւորներ են արձակւում, ռոճիկները պակսեցնում։ Տեղիս առեւտրականներն սկսած մանրավաճառից մինչեւ ամենաբարձր առեւտրականը ինչ որ վաճառում են, համարեա բոլորն ապառիկ է։ Գործ չլինելու պատճառով պարապ մնալ բանւորները, մանաւանդ վրացիք, բոլորը հեռացել են՝ իրենց տները պարապ թողնելով։

—Մայիսի 12-ին կայացաւ թատրոնական ակումբի կարգադրիչ յանձնաժողովի նիստը՝ առաջիկայ 1892—93 թ. ներկայացումներ տալու համար։

Նոյն ժողովում պաշտօնները հետեւեալ կերպով բաժանուեցան. Նախագահ ընտրուեցաւ ինժեներ Պ. Գրիգոր Նարալեանը, գրամարկղը յանձնուեցաւ Պ. Պ. Ենիկոլոփեանցին եւ Տէր-Նիկողոսեանցին, ընդ նմին եւ բոլոր վարչական մասը. Պ. Վ. Մամիկոնեանցին յանձնուեցաւ բեմը եւ նրա կառավարութիւնը (ռեժիսեօր). Պ. Պ. Երիցեանին, Մուրադեանին եւ Թարխանեանին՝ ռեպերտուարը, Պ. Յովհաննիսեանին՝ քարտուղարութիւնը։

Յանձնաժողովի միահամուռ խնդրանօք Պ. Ենիկոլոփեանը յանձն առաւ իր հաշուով Կ. Պոլիս ուղեւորել դերասաններ եւ դերասանուհիներ հրաւիրելու համար։

—Նովոյէ Վրեմեա լրագիրը հաղորդում է, որ դիտաւորութիւն կայ շուտով սկսելու հետազօտութիւններ դէպի Կարս երկաթուղու գիծ անցկացնելու համար։

—Տիկին Մակ-Գախան Նիւ-Եօրքից Ռուսսկիյէ Վեդոմոստի գրած իր նամակում այն միտքն է յայտնում, որ Ամերիկայում շարունակւում են դարձեալ նուիրաբերութիւններ՝ ռուս սովատանջների օգտին։ Տէնէսի շոգենաւի համար առ այժմ ժողոված է մօտ 3355 տօնն ալիւր եւ հացահատիկ, որ կազմում է 6,750,000 անգլիական ֆունտ։ Այդ բոլորը հասցրած է ձրի Նիւ-Եօրքի նաւահանգիստը, որը կարժէր ամենաքիչը 20 հազար դոլլար։ Ռուսաստան հասնելուն պէս, շոգենաւից ալիւրը եւ հացահատիկը կածվեն վագոնների մէջ, դրա համար կը հարկաւորվեն միմիայն 225 հատ վագոններ։

—Անցեալ տարուան սովը Ռուսաստանում պատկանում է այն տեսակ ծանր աղէտներին, որոնց անտեսական հետեւանքը շատ շուտ չի անցնի ժողովրդի համար. Նա, կարելի է ասել, վերջնականապէս քայքայեց շատ գիւղերում ժողովրդի ամբողջ տնտեսութիւնը. ռուս գիւղացին, սովից չը մեռնելու համար, ծախեց բոլորը ինչ որ կարող էր. Նա ծախեց ոչ թէ միայն իր տան կարասին, այլ եւ իր ամբողջ տաւարը սովից փրկվելու համար՝ յոյս պահելով, ի հարկէ, այս տարվայ առատ հունձի վրայ։ Հասկանալի է թէ ինչ տեսակ թախանձանքով նա նայում է այժմ երկնքին, այնտեղից փրկութիւն սպասելով իր անել դրութիւնից. մի այսպիսի ձախորդ տարի եւս՝ եւ նա կորած է. Ռուսաստանի լրագրութիւնը այդ առիթով շատ էլ մխիթարական լուրեր չէ բերում մեզ. լրագիրներից երեւում է, որ Օրլովի, Պենզայի, Պոլտավայի եւ Վորոնեժի նահանգների շատ տեղերում, ի մեծ յուսահատութիւն ժողովրդի, շարունակւում են երաշտ օրերը եւ անձրեւներ չեն տեղում բնաւին։

—Բագուից.— «Այս ձմեռ ձիւնի երես չտեսանք. հացաբոյսերը վատ են, քաղաքիս արեւելեան մասի գիւղերում արտերն իսպառ փչացել են, իսկ հիւսիս-արեւմտեան գիւղերումն էլ մորեխն է վխտում. գիւղացիք հազարներով դաշտերում պատերազմում են այդ միջատների հետ։»

Գաւառական լուրեր

ԶՄԻՒՌՆԻԱ, 23 Մայ․

Ֆրանսայի երեսփոխանական ժողովոյ անդամներէն Պ. Է. Պէրաու (որ այժմ Կ. Պոլիս կը գտնուի) անցեալ շաբաթ քաղաքէս անցնելուն առթիւ, ազգային երկսեռ վարժարանները այցելեց եւ ֆրանսերէն լեզուի մէջ քննութիւններ կատարելով յոյժ գոհ մնաց։ Մեսրոպեան վարժարանի բարձրագոյն կարգի աշակերտներէն մին յատկապէս պատրաստուած ուղերձ մը կարդաց, առ որ պատասխանելով Պ. Պէրաու, ջերմ գոհունակութիւն յայտնեց աշակերտաց ֆրանսերէնի մէջ ցոյց տուած յառաջդիմութեանն համար և յայտարարեց թէ՝ արեւելքի մէջ առաջին անգամն ըլլալով կը լսէ օտար մը, որ այնքան յստակ և ճշգութեամբ կ'արտասանէ ֆրանսերէն լեզուն։

Պ. Պէռար զգայուն չեչտերով քանի մը խօսքեր ուղղելէ յետոյ, սերտիւ անոնց ձեռքը սեղմեց և մեկնեցաւ։

Օտար անձնաւորութեան մը կողմէ յայտնուած գոհունակութեան խօսքերը մեր դպրոցներու նկատմամբ՝ կրնան մխիթարական և քաջալերիչ լինել, բայց ես առաւել քաջալերիչ և սփոփիչ է այն իրական յառաջդիմութիւնը, զոր մեր երկսեռ վարժարանները ցոյց կը տան վերջերս՝ շնորհիւ իրենց տնօրէն Մեծ. Յ. Տէր Միրաքեանցի մանկավարժական մեթոտներու և աշալուրջ հսկողութեան։

—Թէեւ անցեալները անձրեւային և զով եղանակները պահ մը յետաձգեցին նահանգիս հունձքը, բայց վերջին շաբթուս տաքերը նորէն իրենց բնական ընթացքը տուին անոնց։ Արդէն Մենեմէնի դաշտը գարիի արտեր գրեթէ ամբողջապէս հնձուած են, և հինգշաբթի օրը գարիի առաջին բերքը բերաւ Զմիւռնիա՝ Գասապայի երկաթուղւոյ կառախումբը։

Առ հասարակ լաւ են հունձքեր եւ երկրագործք խիստ գոհ կ'երեւին ներկայ տարին, որ ցայս վայր գեղաթիթաղ կը շարունակուի իրեն համար, թէեւ անդին վաճառականն ու դրամատէրը մտախոհ են և տխուր՝ բերքերու գնոց անկման պատճառաւ։

ՌՈՏՈՍԹՕ, 23 Մայ․

Մարախն այս տարի իր աղիտաբեր այցելութիւնը կ'ընէ Ռոտոսթոյի դաշտաց և սարսափով կը լնու երկրագործաց սիրտը։ Մարախի աւերումներն արդէն իսկ ահաւոր եղած են. գարնան շատ մը ցանքեր, մեծաւ մասամբ ալքատիկ գաւոն վերաբերեալ, փճացած են, և շատ արտեր ալ ընդհուպ փճանալու սպառնալեաց ներքեւ կը գտնուին, պաշարուած լինելով բիւրաւոր մարախներէն։ Մարախի երեւումը մեծ յուսահատութիւն ձգած է բոլոր սրտերու մէջ, որք մի քանի շաբաթ առաջ այնքան կը բերկրէին յաջող հունձքի մը յոյսերով։

Շատեր, ժողովրդեան արհեստաւոր և հողագործ դասերը մանաւանդ, մեծամեծ յոյսեր դրած էին այս տարուան հնձոց վրայ, որք յիրաւի գեղեցիկ ալ էին, և կը խոստանային առատ ըլլալ և փոխարինել նախորդ տարիներու հնձոց անյաջողութիւններն։ Եւ սակայն այժմ հազիւ ճանճի մը մեծութիւնն ունեցող մարախը մեր հնձոց հետ կը փճացնէ նաեւ մեր յոյսերն։ Շատեր անստոյգ ապագայի մը երկիւղէն անձկութեամբ կը նկատեն այս ճճիին յառաջ բերելիք վնասներն և կը խորհին ուրիշ գործով վնտռել իրենց ապրուստ։

Տեղական կառավարութիւնն ու ժողովուրդ միաբան կը մաքառին մարախին դէմ, և սակայն իրենց ջանքերն զգալի արդիւնք մը ցոյց չեն տար ցարդ, քանի որ անհաշուելի քանակութեամբ փճացուելէ յետոյ, տակաւին անհամար բազմութեամբ կ'ասպատակեն մեր դաշտերն այդ աղիտաբեր հիւրեր։

Այս շաբթու, չորեքշաբթի և հինգշաբթի օրերն, կառավարութեան մէկ հրամանին համեմատ՝ քաղաքիս Ս. Խաչ թաղի բոլոր բնակիչք, տասն և հինգ տարեկանէն մինչեւ վաթսուն տարեկան անձինք, ամէնը Ռոտոսթոյի դաշտերը ղրկուեցան հաւաքելու համար աւերիչ ճճիէն, և այս մի քանի աւուրց մէջ աւելի քան հազար օխայ հաւաքուելով, ծով թափուեցաւ։ Եւ սակայն, հակառակ այս ամէն դիւցազնական ջանքերու, մարախն՝ կարծես աւելի և աւելի բազմացած ու խոշորցած, կ'աւերէ ու կը փճացնէ մեր դաշտերն, Ռոտոսթոյի այս տարուան յուռթի և ակնապարար դաշտերն։

Մարախի այցելութիւններէն ազատ՝ Ռոտոսթոյեցիք շատ գաղափար չունէինք առաջ մարախի աւերմանց վրայ, ուստի անօրինակ յուզմամբ մը իմացանք անոր ներկայութիւնն ի մեզ և վարանեցանք, բաւական օրեր ձեռնկապ մնացինք։ Այժմ որ զայն փճացնելու համար մեր ի գործ դրած միջոցներն ի դերեւ կ'ելլեն, այն է չենք յաջողիր պատառներու միջոցաւ ըստ կարի մեծ քանակութեամբ հաւաքել ու փճացնել զայն, կեդրոնական բարեխնամ կառավարութեննէն և բարեսէր մանաւգէտներէ կ'սպասենք որ ցոյց տրուին մեզ առ այս հարկ եղած միջոցներն, վասնզի փոքր մի եւս, և ահա մեր բոլոր հունձքերը կը փճանան և Ռոտոսթոցիք վիճակակից կ'ըլլան անոնց, զորս մարախը մոխրի վրայ նստեցուցած է։

Յ. Ս. Ե.

ՔՂԻ, 30 ապրիլ

Արեւելքի 2445 թիւ և մարտ 18 ամսաթիւ թերթին մէջ մարտ 1 թուականաւ Քղիէն նամակ մը կարդացինք։ Պ. Նամակագիրը հայաբնակ գաւառաց՝ մանաւանդ Քղիի համար բանիբուն և արթուն առաջնորդներու և հովիւներու պէտքը տակաւին նոր զգացած է, մինչդեռ երկար տարիներէ ի վեր Քղի գտնուելովը վաղուց զգալու էր այդ պէտքը։

Պ. Նամակագիրը Գեր. Խարախանեան Հօր գովեստներ տալէ յետոյ մեզ նկատմամբ կարգ մը դիտողութիւններ կ'ընէ. Գեր. Խարախանեան Հօր նկատմամբ ըսելիք չունինք, ապագան իր արդար վճիռը կուտայ ամեն մէկ պաշտօնէի համար, սակայն, մենք և Քղեցին բանիբուն հովուի մը պէտքը զգացած ենք ի վաղուց անտի, տա՛յր Աստուած որ այդ արթուն հովիւն ունենայինք և Քղիի առաջնակարգ ազգայինք ձեռնտու ըլլային անոր, յայնժամ առաջին շնորհակալութիւնը մեզմէ պիտի ընդունէին։ Ամենէ առաջ մեր ակարութիւնը մենք կը խոստովանինք. կը փափագէինք գիտնալ թէ վիճակիս ո՞ր «եկեղեցին գտնուած» է, ո՞ր «դպրոց փակ» մնացած է, ո՞ւր, եւ ե՞րբ «մեղօքութեամբ» պսակի հրաման տրուած է. կամ ո՞ր «քահանայն փիլոնազուրկ» եղած է. ի՞նչ «ընտանեկան զեղծումներ» գործուած են, կամ ե՞րբ «Գեր. Շիշմանեան Սրբազան Հայր մեր այս արարքները գիտնալով հանդերձ՝ մեզ պաշտպանած է, մեր որդւոյն բարեխօսութեամբ։»

Մենք թղթակցին հետ ի պայքար ելնելու կացութեան մէջ մտնել չենք ուզեր. արդէն ծեր քահանայ մ'եմ, անկարող այդ ծանրաբեռն պաշտօնին, սակայն որչափ Քղին անհովիւ մնացած է՝ ակամայից բռնադատեալ այդ պաշտօնը յանձն առած եմ։

Մնամ յետին պաշտօնեայ
Ազգիս և Եկեղեցւոյ
Փոխ Առաջնորդ Քղւոյ
ՍՈՒՔԻԱՍ ՔԱՀՅ. Տ. ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

ՆՈՐԱՎԷՊ

ԶՈՒԲԱՆՁԻ ՎՐԻԺԱՌՈՒԹԻՒՆ

Երբ տարածուեցաւ այն լուր թէ կոնթրան տ'Էրիսթալ պիտի ամուսնանայ օրիորդ Քարմէն տը Լա Վերկարայի հետ, որուն մայրը, Փորթուկեզուհի մը, այրի և բաւական հարուստ, տասն տարիներէ ի վեր Փարիզ կը բնակէր, նշանաւոր երիտասարդին ամենէն մտերիմ բարեկամներէ մէկ քանին չի կրցան իրենց երկիւղները ծածկել այդ մտադրեալ ամուսնութեան մասին։ Աղջկանը նկատմամբ բան մը ըսելիք չկար, գեղեցկութեան, կրթութեան, ծնունդի մասին ասկից աւելին կարելի չէր բաղձալ։ Բայց Կոնթրան հռչակաւոր զոքանչ մը կունենար, ցասկոտութեամբ և յամառութեամբ խառն տարօրինակ բնաւորութեամբը համբաւաւոր։

—Հազիւ ութն օրուան ամուսնացեալ, կ'ըսէին իրեն, պիտի ստիպուիս անջրպետ դնել քու ընտանիքիդ եւ մարքիզուհւոյն արտառոցութեանց միջեւ։ Ասկից զատ բուն որում ինքն է հարուստը, պիտի պարտաւորիս շատ ակնածութեամբ վարուիլ հետը, վասն զի անանկ կնիկ մըն է որ կամաւ կը փճացունէ իր հարստութիւնը, խաղ խաղալու համար իր փեսային, եթէ անկից գոհ չըլլայ։ Թողունք որ տակաւին շատ գեղեցիկ է և սոսկալի կերպով մանկամարդ։

—Պիտի փութամ ծերացունել զնա՝ թոռ մը տալով իրեն։

—Միայն զգուշացիր որ չերիտասարդացունէ զքեզ՝ պզտիկ աներորդի մը տալով քեզի։

—Բէ՛հ, տասը տարիէ ի վեր որբեւայրի է... կը խոստովանիմ թէ բարեհամբոյր չէ, բայց ես պատրաստ եմ կռուի յատակագծիս։ Պիտի տեսնէ՛ք։ Ո՛չ, բարեկամներս, ինձ ամենէն աւելի հոգ պատճառողը տիկին տը Լա Վերկարան չէ, այլ Քորիզանտրը։ Աւասիկ կին մը որ շատ պիտի զարմացունէ զիս եթէ թողու որ պսակուիմ՝ առանց խնդուխնելաւ բաներ ընելու։ Եւ, սակայն, Աստուած գիտէ թէ ի՞նչ վեհանձն գտնուած եմ անոր նկատմամբ։

Քորիզանտրըն՝ Ձիարձակարանին մէկ լարախաղացուհին էր որ թէ՛ բնաւորութեան և թէ առաքինութեան մասին անսանձ կը նկատուէր։ Կը սիրէր աղմուկը, գայթակղութիւնն եւ պայքարը։ Աքսանեհի ծառուղւոյն վրայ, Կրկէսին մէկ ուրիշ ձիախաղացուհւոյն հետ իր խարազանով մենամարտը տակաւին չէր ելած Պալոնիը անտառին յաճախորդներու միտքէն։ Օրին մէկը տեսած էին զնա որ Մատըլէնի վերնադաւթակին վրայ կը հրմշտկէր երկու բարապաններ և անոնց գեղարդները, անախորժ բաներ ըսելու համար այն խեղճ Մօնրիբելին, որ՝ ի ձայն Մէնտելսոնի քայլերգին՝ կ'անցնէր մանկամարդ կինը թեւն առած։

Կօնդրանի ամուսնութեանը նմանօրինակ ոչ մէկ տեսարան տեղի չունեցաւ, և փեսան սփոփանքի հառաչ մը արձակելով՝ միջօրէէն ետք ժամն երկուքին մտաւ Լա Վերկարա մարքիզուհւոյն յարկը։

Բայց ասով օձիքն ազատած չէր ըլլար Քորիզանտրի ձեռքէն։

—Սիրելի տիկին, ըսաւ իր զոքանչին երբ հանգստութեամբ նստաւ անոր և կնոջը մէջտեղ, դուք իսկ զարմացած ըլլալու էք այն դիւրութեննէն որով գլուխս ծռեցի ձեր պահանջմանց, զայնս քիչ մը ծայրայեղ գտնելով հանդերձ։

—Հետաքրքիր էի տեսնել թէ ուրիշ կերպ կրնայի՞ք վարուիլ ըսաւ մարքիզուհին, ինքնահաճօրէն նայելով իր սիրուն ոտքին, որ սքանչելապէս անցած էր սեւ անդուսէ կօշիկի մէջ. մի՞թէ մտադիր չէ՞ք շարունակելու։

—Բոլորովին մտադիր չեմ։ Այսօր իմ դիտաւորութիւնս ամբողջովին ձեզ չպիտի յայտնեմ։ Սա չափը միայն կը ծանուցանեմ որ այս իրիկուն կնոջս հետ կը մեկնիմ հեռաւոր, այլ անծանօթ վայր մը։

—Ո՞ւր, պիտի մեկնի՞ք, Աղջիկս երդում ըրաւ ինծ որ բնաւ ուղեւորութիւն տեղի չպիտի ունենայ։ Քարմէ՛ն, միտքդ կուգա՞յ, երդում ըրիր ինծ։

—Սիրելի տիկին, անկից յետոյ ձեր աղջիկը երդում ըրաւ իր ամուսնոյն հետեւիլ և ամեն բանի մէջ անոր հնազանդիլ։ Օ՛հ, սիրելի բարեկամուհիս, համբուրեցէք ձեր մայրը։ Կառքը մեզ կը սպասէ վարը, և շատ աղէկ կ'ըլլայ որ հրաժեշտները կարճ կապուին։

Տիկին տը Լա Վերկարա նուաղել ձեւացուց, ուսկից օգուտ քաղելով Կոնթրան անշշուկ քաշեց տարաւ իր սիրեցեալ կինն որ կ'արտասուէր։

—Իրա՛ւ որ, ըսաւ երիտասարդն իւրովի, վերջին ակնարկ մըն ալ նետելով մարքիզուհւոյն վրայ որուն սեղմիրանին կապերը կը քակէր սենեկապանուհին, պէտք է խոստովանիլ թէ զոքանչս ալ տակաւին շատ սիրուն կին մըն է։

Քառորդ ժամ ետք, նորապսակ ամոլը Կրանտ-Օթէլի մէկ յարկը կը մտնէր, ուր Քարմէնի սենեկապանուհին կը սպասէր անոր բեռներուն հետ, վասն զի այս փախուստ կանխապէս պատրաստուած էր երկու ամուսնոց միջեւ. իսկ Կոնդրանի սնտուկները երեկոյեան Իտալիոյ երկաթուղւոյն կայարանը պիտի տարուէին այն տունէն դռնապանին կողմէ ուր երիտասարդը կը բնակէր։

Բ.

Երբ, զգեստը փոխելէ ետք կը պատրաստուէր իր կնոջ քովը երթալու, դուռը զարնուեցաւ։

—Ո՞վ է, հարցուց զգուշութեամբ՝ բանալէ առաջ, վասնզի կը վախնար որ վնասակար դարձ մը տեղի կ'ունենայ կա՛մ Փորթուկալէն, կամ Ձիարձակարանէն։

Կարելի է որ կառքին ետեւէն մարդ ղրկէին և Կրանտ-Օթէլի գաղտնիքին թափանցէին։

— Ես եմ, պարոն դերկոմս... Բրօսբէն... ձեր դռնապանը, ըսաւ ծանօթ ձայն մը։

Կոնդրան բացաւ, բաւական մտահոգ. այն ժամուն այդ մարդուն ներկայութիւնը բարեգուշակ չէր։

—Նոր բա՞ն կայ, հարցուց երիտասարդը դուռը նորէն գոցելով։

—Այո՛, պատասխանեց Բրօսբէ, ապահով ըլլալէ ետք նոր դերկոմսուհւոյն բացակայութեանը։ Պարոնը պատուիրած էր ինծ այս օրերս աղէկ պահպանել տունը ի մասին... օրիորդի մը այցելութեան։

— Յետո՞յ։

— Յետոյ, պարոն դերկոմս, քիչ մը առաջ այդ այցը տեղի ունեցաւ։ Բնականաբար ալ հոգս չէր, քանի որ պարոնը տուն չպիտի դառնար. հոն կը գտնուէի, դռները բաց, քանի մը կարգադրութիւններ լմնցունելու վրայ էի։ Ցանկարծ, տիկին մը ներս կը մտնէ առանց զանգակը հնչեցունելու, կ'երթայ թիկնաթոռի մը վրայ և կը հարցունէ ինծ թէ Պ. տ'Էրիսթալ տունը չէ՞, կ'ըսեմ թէ ասիկա ա՛լ իր տունը չէ, թէ առտուն ամուսնացաւ, և թէ քիչ մը ետքը սնտուկները կայարան պիտի տանիմ. —«Կը տեսնե՞նք» կ'ըսէ կինն բռունցքը սեղմելով. — Կ'ուզեմ ինքզինքին բերել զայն. ուսերը կը թոթուէ։ Կ'ըսեմ իրեն թէ պիտի ստիպուիմ դուրս հանել զինքը. պարոնին մէկ հին խարազանին վրայ կը ցատքէ, ինքզինքը կը պաշտպանէ։ Այն ատեն կինս կը գոչէ. «Մարդասպա՛ն կայ։» Կարճ խօսքով, տեսնելով որ ոստիկանութիւնը մէջ պիտի խառնուի, ամենեւին չեմ վարանիր. դուրս կը հրեմ էլյօթին, հրամայելով որ հանդարտ կենայ, և կ'ըսեմ տիկնոջ թէ պարոն դերկոմսը պիտի երթամ գտնեմ։ — «Գացէ՛ք», կը պատասխանէ ձեռքի խարազանը շարժելով, առ է ուզածս»

— Սատանայ Քորիզանտր, ըսաւ ցած ձայնով Կոնթրան. իմ տունս գայ երբ ամուսնացեալ եմ, ինք որուն երբեք թոյլ չեմ տուած ամուրիութեանս այդ բանն ընել։

Միւս դրան մէջէն լսուեցաւ Քարմէնի ձայնն որ կը հարցունէր.

— Որո՞ւ հետ կը խօսակցիք, բարեկամս։

— Լա՛ւ, հիմակ ալ միւսը, մրմռաց դերկոմսը... բան մը չէ, սիրելիս, յարեց նա բարձրաձայն։ Մարինեան փողոցին դռնապանն է որ զիս տեսնելու եկած է կորսուած բանալիի մը համար։ Պէտք է որ տունս երթամ։ Մէկ ժամէն կը դառնամ։

— Հետերնիդ տարէք զիս։

— Ո՛չ, աղուորիկս։ Սենեակս տակնուվրայ է։ Արդէն, երթալս գալս մէկ պիտի ըլլայ։

Պուլվարի մայթին վրայ, Կոնդրան, բաւական տագնապեալ, կը հարցունէր ինքնիրեն թէ ի՞նչ պիտի ընէր Քորիզանտըրն, և թէ խստութեամբ թէ վարպետութեամբ վարուելու էր հետը։ Ցանկարծ, տեսաւ որ իր տ'Էթինեի բարեկամը կուգայ, զոր շատ հեռուները կը կարծէր այս ժամուս։ Երեսունը հինգ տարեկան գեղեցիկ բարձրահասակ երիտասարդ մըն էր, խիզախ և վայելուչ կերպարանքով, Արեւելքի արեւէն թխացած դէմքով։

— Ա՜լ հիւպատոս չե՞ս յԱսէն, գոչեց նմա զուարթօրէն, ո՞րչափ ժամանակէ ի վեր դարձած ես։

—Նախընթաց օրէն ի վեր, և քիչ մը առաջ նախաճաշելու միջոցիս կարդացի ամուսնութեանդ լուրը... Ուստի, սատանան տանի զիս եթէ բան մը կը հասկնամ գիշերուան ժամը հինգին, մէս մինակ, այդ անձռոնի դէմքով զքեզ հոս գտնելէս։

—Հիմա պիտի ըսեմ, և փորձանքէ պիտի ազատես զիս... քալէ որ երկինք կը ղրկէ քեզ։

Քառորդ ժամ ետքը, տ'Էթինեի կը բաժնուէր Կոնդրանէն, պէտք եղած հրահանգներն առած։

—Սիրտդ հանգիստ թող ըլլայ, կ'ըսէր կոնթրանին, ժամը եօթնին եթէ սնտուկներդ ճեպընթացը չի գտնուին, ա՛լ ինծի տ'Էթինեի մըսեր։ Կեանքիս մէջ ես շատ յավագներ որսած եմ, ինչո՞ւ վախնամ լարախաղացուհիէ մը։

—Կեցցես. այլ սակայն հեռու կեցիր Քորիզանտրի ճանկերէն։ Ցտեսութիւն։ Մեծ ծառայութիւն կը մատուցանես ինծ։ Նմանօրինակ առթի մէջ փոխան եղիր իմ վրաս։

Երբ տ'Էթինեի մտաւ Մարինեան փողոցի տան գետնայարկը, Կոնդրանի երկար աթոռին վրայ երկնցած գտաւ յոյժ գեղեցիկ անծանօթ կին մը որ աչքը սնտուկներուն վրայ յառած էր, և միեւնոյն ժամանակ կը ծխէր ատենն անցունելու համար։

—Ի՞նչ աղուոր է, ըսաւ միտքէն ճանչցողի աչքով մանրազննին դիտելով իր դէմը գտնուող կնոջ ախորժելի գիրուկութիւնը։

Եւ, վայելչօրէն մերձենալով.

—Տիկին, ըսաւ, գիտեմ ձեր գլխուն եկածը։ Այն Կոնդրանը թշուառական մըն է և հիմակ որ զձեզ տեսայ պիտի աւելցունեմ թէ անճաշակ մարդուն մէկն է. Երթալ կապուիլ պզտիկ խենդ աղջկան մը հետ, երբ...

—Հիմա կը սորվեցունեմ ձեզ աղջկանս վրայ ասանկ խօսելնիդ, ըսաւ անծանօթ կինը ոտք ելնելով։

Եւ երիտասարդին այտին փակցուց ամենէն շնորհքով ապտակը զոր կրնայ տալ փորթուկեզուհի մը որուն զայրոյթը երեք ժամէ ի վեր կը շատնայ։

—Երբ մարդս ասանկ գանձ մը ունենալու երջանկութիւնը կը վայելէ, շարունակեց տ'Էթինեի...

—Եւ այս ալ հասկցունելու համար թէ որո՛ն դիմացը կը գտնուիս, ըսաւ երկրորդ ապտակ մը տալով միւս այտին այդ դիւրագրգիռ կինը։

—Ուրեմն դուք Քորիզանտրը չէ՞ք, հարցուց տ'Էթինեի ծնօտը շփելով։

—Ո՛չ, պարոն. տը Լա Վերկարա մարքիզուհին եմ։

Գ.

Լիոնի կայարանը ժամը եօթը զարկած ատենը, Բրօսբէ երեւցաւ բեռներուն հետ. Կոնթրան տ'Էրիսթալ, որ արդէն հասած էր մանկամարդ դերկոմսուհւոյն հետ, հորիզոնը կը դիտէր՝ տեսակ մը մտահոգութեամբ։

—Ի՞նչ եղաւ, հարցուց դռնապանին մէկ կողմ առնելով զնա, շատ նեղութիւն քաշեցի՞ր։

—Բայց ոչ, պարոն դերկոմս։ Պարոնին բարեկամը ամբողջ ժամ մը փակուած մնաց... այն կնոջ հետ։ Յետոյ, կառք մը բերել տուաւ ինծ, և միասին մեկնեցան։

—Զարմա՛նք, ըսաւ միտքէն տ'Էրիսթալ ժպտելով։ Սա քաջ տ'Էթինեի աղէկ առաջ տարաւ իր գործը։ Սակայն, Քորիզանտրը մխիթարած ըլլալն ալ գէշ բան չէ։

Տասնեհինգ օր ետքը, ի Ֆլորանս, Քարմէն կ'ըսէր ամուսնոյն.

—Գիտէ՞ք որ մայրիկիս լռութիւնը կը սկսի մտատանջութիւն պատճառել ինծի. հոս ըլլալնէս ի վեր հինգ անգամ նամակ գրեցի։ Ամենեւին պատասխան չառի։

—Մեր հետը կը խռովի. բայց ի՞նչ ընենք, ուշ կամ կանուխ այս բանը պիտի պատահէր։ Մնաց որ, ես ալ նամակ առած չունիմ։ Տ'Էթինեի բարեկամս որուն գործ մը յանձնած էի, կարծես կամաւ տեղեկութիւն չի տար ինծ անոր վրայ։ Բայց, սիրելիս, ի՞նչ փոյթ։ Մոռնանք Ֆրանսան, քանի որ Ֆրանսան կը մոռնայ զմեզ։

Ֆրանսան միշտ չպիտի մոռնար զանոնք. վեց շաբաթէ ի վեր ամուսնացած էին, երբ ի Վենետիկ, ծանուցատոմս մը ընդունեցին որուն հասցէն ծանօթ ձեռք մը գրած էր.

«Տը Լա Վերկարա մարքիզուհին պատիւ ունի ծանուցանել ձեզ իր ամուսնութիւնն ընդ Տանիէլ տ'Էթինեի կոմսին.»

—Ի՜նչպէս, ըսաւ մանկամարդ դերկոմսուհին քիչ մը ափ ի բերան եղած, մայրիկը նորէ՞ն կ'ամուսնանայ... բայց ո՞վ է Պ. տ'Էթինեին։ Կը ճանչնա՞ք։ Երբեք մօրս տունը չեմ տեսած զայն։

—Տ'Էթինեին կը ճանչնա՜մ մի, պատասխանեց Կոնդրան, ճիշտ անկէց է որ պատասխանի կը սպասէի գործի մը համար։ Կը տեսնեմ որ իր հաշւոյն յաջողցուցեր է զայն։

Երիսթալ ընտանիքը բոլորովին խռոված է տ'Էթինեիններուն հետ եւ ներկայ չեն գտնուած ամուսնութեան, բան մը որ սակայն ամուլ չէ թողած զայն, վասն զի, շատ չանցած Կոնթրան պատիւ ունեցած է ընդունելու կապոյտով շրջանակուած սա նոր տոմսը.

«Տ'Էթինեի կոմսուհին մանչ մը ծնաւ ողջամբ. տ'Էթինեի կոմսը պատիւ ունի ծանուցանել ձեզ զայն»։

—Ի՞նչ տարօրինակ բան է, ըսաւ Քարմէն համբուրելով երեքշաբթուան մանկիկ մը, մայրիկին զաւակը ծնած ատենը մօրեղբայր եղած է։

—Այս բանը տարօրինա՞կ կը գտնէք, պատասխանեց տ'Էրիսթալ։ Տարօրինակն գէթ այն է որ մօրեղբօր շաքարահատերը քառասուն հազար ոսկւոյ եկամուտի պիտի նստին քեռորդւոյն Օ՛հ, սա զոքանչնե՜րը...

ԼԵՈՆ ՏԸ ԹԻՆՍՕ

[illegible] անոր

ԱԶԱՑ ՊԱՏՐԱՆՔ

Զօրավար Պ... օր մը պատուհանը նստած էր և անցնող դարձողները կը դիտէր։ Ցանկարծ կը տեսնէ իր սպայներէ մին որ սուր չէր կրեր, ինչ որ կարգապահական մեծ պակասութիւն է։

—Ա՜հ, կը գոչէ սքանչացած, ահաւասիկ տեղակալ մը որ պիտի զբօսցունէ զիս։ Տասը վայրկեան հարցաքննութիւն և մէկ ամիս բանտարկութիւն։

Սակայն տեղակալը կը յառաջանար անհոգ անկասկած։

Երբ ձայնին հասողութեանը մօտեցաւ.

—Ինծի նայէ, պարոն, անմիջապէս վեր ելի՛ր։

Սպան վեր վերցուց գլուխը և տեսաւ իր պետը։ Միանգամայն միտքը բերաւ որ սուրը տունը ձգած էր։ Հասկցաւ գլխուն գալիքը։ Դժբախտաբար ճարը չկար ետ դառնալու. անգէն տեսնուած էր, պէտք էր փորձորիկը կրել։

Զօրավարը ձեռները կը շփէր։

Տեղակալը որոշումը կուտայ, իր պետին բնակարանը կը մտնէ, և նախասենեկէն անցած պահուն սպայի սուր մը կը նշմարէ պատէն կախուած։

—Ա՛հ, կ'ըսէ, գործս եղաւ։

Եւ վար առնելով սուրը մէջքը կը կապէ։

Ցետոյ, անմեղ կերպարանք մը առնելով, իր գլխաւորին սենեակը կը մտնէ և դրանը մէջ կը կենայ։

—Զօրավարս պատուե՞ց ըրաւ զիս կանչելու...

—Այո, կ'ուզէի հարցունել...

Զօրավարն յանկարծ խօսքն ընդհատեց... Տեղակալը սուր մը ունի։

—Թշուառակա՛ն... բացագանչեց (այլայլած դէմքով)։ Ի՞նչ պիտի հարցունէի. հա՛, միտքս եկաւ, ձեր ընտանիքէն տեղեկութիւն պիտի ուզէի... Ի՞նչպէս է հայրերնիդ։

—Եթէ իրեն նկատմամբ ձեր հոգածութիւնը գիտնար շատ պիտի ուրախանար, զօրավարս, բայց դժբախտաբար քսան տարի առաջ մեռած է։

Զօրավարը տեղակալին երեսը նայեցաւ ի բերան եղած։

—Այնպէս որ, շարունակեց սպան, ուրիշ բան չունի՞ք ինծ հարցունելու։

—Իրաւ որ, ոչ։ Միայն թէ դուրս մի ելնէք առանց սուրի, վասն զի պիտի ստիպուիմ մէկ ամիս արգելքի տակ դնել զձեզ՝ եթէ զէնք չի կրէք։

—Ի՞նչ, պիտի զգուշանամ։ Աւասիկ, տեսէք։

Եւ երիտասարդն յանդգնօրէն ցուցուց բարակ թուրն որ քովն ի վար կ'երերար։

—Այո՛, այո, կը տեսնեմ, սիրելիս, գացէք։

Սպան դուրս ելաւ սրահէն, և նախասենեկէն անցնելով՝ սուրը նորէն իր տեղը կախեց։

Զօրավարը նորէն պատուհանին առջեւ անցաւ։ Դարձեալ առանց սուրի տեսնելով սպան, կինը կը կանչէ.

—Եկո՛ւ, նայէ սա գացող տեղակալին։

—Նայեցայ։

—Որոշ տեսա՞ր։

—Կատարելապէս։

—Սուր մը ունի՞։

—Ոչ։

—Լա՛ւ ուրեմն, կը սխալիս։ Սուր չի կրելու երեւոյթ ունի, բայց կը կրէ... աչաց պատրա՜նք։

Օ'ՊՐԻԷՆ

Լոնտոնի ամերիկեան դեսպանատունը կը ծանուցանէ թէ Նիւ-Եորքի իշխանութիւնը 550 անգլ. ոսկի կը պարգեւէ այն անձին որ ձերբակալէ Օ'պրիէն անուն հռչակաւոր խաբեբան որ, Անգլիոյ կողմէ յանձնուելէ ետք, խոյս տուած է ամերիկեան բանտերէ, յետոյ ֆրանսական ոստիկանութեան ձեռքէն ի Հավր։

Աւասիկ իր նկարագիրը. տարիքը՝ 45, հասակը՝ հինգ ոտք 8 ու կէս, մազերն ու մօրուքը՝ սեւ գանգրաձեւ, դէմքը՝ լեցուն և խորշոմեալ, գոյն սեւ, աչուըները կաղնեգոյն եւ աշխոյժ արտայայտութեամբ։ Կերպարանքը՝ ցուրտ։

ԹՐԱՄՈՒԷՅՑՆԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Հասոյթ [illegible]

1892 Մայիս 1էն մինչեւ 31

		Օրական	Ամսական
Պէշիկթաշի գիծ		6,315.32	195,775 —
Ագսէրայի	»	6,085.18	188,640.50
Շիշլի	»	8,029.95	248,928.50

Կ. Պոլիս, 2 յունիս, 1892
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՆԻՔՈԼԱ ԱՆՏՐԻՕՄԷՆՕ
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ
[illegible] Թիւ 99

Պ. Նիքոլա Անտրիօմէնօ այս անգամ Եւրոպայէ բերել տուած է լուսանկարչութեան յատուկ բազմաթիւ նորահնար գործիներ՝ թէ՛ մեծ և թէ՛ փոքր լուսանկարներու պատրաստութեան համար։ Պ. Նիքոլա Անտրիօմէնօ ինքն անձամբ կը հանէ իրեն դիմող բազմաթիւ յաճախորդաց լուսանկարները։ Իբրեւ ապացոյց իւր կատարեալ յաջողութեան և յաճախորդաց հարկ եղած ապահովութիւնը տալու համար կը ծանուցանէ որ եթէ լուսանկար մը առաջին անգամ չյաջողելով տիրոջը կողմէ մերժուի, պատրաստ է երկրորդ անգամ հանել զայն։ Ո՛վ որ կը փափաքի թէ՛ աժան գնով, թէ՛ շուտ և թէ բնականին նման լուսանկար մը ունենալ կրնայ աւելեն օգուտ քաղելով դիմել Պ. Նիքոլա Անտրիօմէնոյի լուսանկարչատունն, ուր ամեն կերպիւ գոհ պիտի մնայ։

Ինչպէս որ յստակ և պայծառ օրերու մէջ, նոյնպէս ամպոտ և մառախլապատ օրերու մէջ եւս լուսանկարը ամենայն յաջողութեամբ պիտի հանուին նոր գիւտերու շնորհիւ։

Զգուշացէ՛ք կարգ մը անձերէ, որք ինքզինքնին իբրեւ լուսանկարիչ կը ներկայացնեն։ 43—90

Փարիզի բոլոր վայելչասէր տիկնայք կը գործածեն Տիաֆանը, Սառա Պէռնար Փուտրան, և Տիաֆան հոտեղինայ վաճառատան միւս բոլոր արտադրութիւնները։

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի շահանէճէ ալընաճագ մախսուսիէ մըրր բիրինճինին միւնագասասընա պաշլանաճաղընտան թալիպ օլանլարըն բազար վէ չարշանպէհ կիւնլէրի Խազինէի միւշարիւլէհաճէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։
24 մայըս 308 1—3

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ԻԼԱՆ

Ինշաաթը ասքէրիյէ իչիւն միւնագասասը զույլթէ վասըլ օլան 1 միլիոն ատէտ Քեաղըթխանէ թուղլասընըն այրը օլաուզու ինշաաթըն միւսթաճիլիյէթինէ մէպնի մայըսըն 27նճի չարշէնպէհ կիւնիւ իհալէի մուգատտէրէ օլաճաղընտան թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն 200 լիրա թէմինաթ աղչէսի իլէ ինշաաթը ասքէրիյէ գոմիսիոնինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի։
Նօ 34 1—2

Իզմիրտէ պուլունան ասաքիրը Շահանէ իչիւն միւպայեա օլունաճագ նանը ազիզին պէհէր ճէյաթը գըյէսի 40 փարաէա թալիպի ղօհուրսուգ օլտաղըյընտան հազիրանը Բուլմիսին 4րճի կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկ էտիւղին իթաասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի։
Նօ. 35 1—3

Եանպօ վէ Բրէվէզա իլէ Բաղտատտոսի Ջազաիր Միրծօմա մէվգիլէրինտէ պուլունատաասքէրի Շահանէ վէ հայվանաթը միրիյէ իչիւն միւպայեա օլունաճագ օլան էթ վէ կիւնաշէն մայըսըն 31ինճի կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթաասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի։ Նօ. 36 1—3

Պէշիքթաշտա Եըլդըզ պահչէսինին Բանկալթիէի Նազըլ օլունաճագ քիւլլիյէթլի Թուլլանըն նազըլընճէ խարէբէթի միւնագասասընըն մայըսըն 31ինճի բազար կիւնիւ գարարը գաթիսի վէ փէրտաար 100տէ 5 թէնզիլաթը մուգարրէր օլմագ իլէ թալիպ օլանլարըն ինշաաթը ասքէրիյէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի։
Նօ. 37 1—3

Շամը Շէրիֆտէ պուլունան ասաքիրը Շահանէ իչիւն 308 սէնէսի հազիրանը իպթիտասընտան իթիպարէն 1 սէնէլիք օլմագ իւզրէ մաղալինէ մէվգի միւնագասասը պուլունան բուղտէ սաատ իլէ զէյթինեաղը պուլամա իթաասընա թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն տըր հաֆթա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի։ Նօ. 38 1—3

Եէլէր ճէտիտ քիւպլէտէ թօփ 400, պէհէր զըրաղը ճէտիտի 5 ղրշ. 5 փարա. թէք իսթիմալլը թօփ 500 պէհէր զըրաղը ճէտիտի 5 ղրշ. 5 փարա. չիֆթէ իսթիմալլը թօփ 100 պէհէր զըրաղը ճէտիտի 6 ղրշ. 30 փարա. լէք թօփ 200, զըրաղը ճէտիտի 6 ղրշ. 15 փարա. թէք պալէա թօփ 600, զըրաղը ճէտիտի 3 ղրշ. Եէլք պալէալը թօփ 200 զըրաղը ճէտիտի 180 ղրշ. Չիֆթէ իսթիմալլը զըլ թասընա բէրտահիլը բալթա քեաղըտը թօփ 400, պէհէր զըրաղը ճէտիտի 3 ղրշ. 5 փարա. չիֆթէ պալէա քեաղըտը թօփ 300, պէհէր զըրաղը ճէտիտի 3 ղրշ. բէրտահիլը բալթա թօփ 100 պէհէր զըրաղը ճէտիտի 3 ղրշ. 5 փարա բէրտահիլսըզ բալթա քեաղըտը թօփ 400 պէհէր զըրաղը ճէտիտի 3 ղուրուշ։

Ծէրիտէյի ասքէրիյէ մաթպաասը ճէրիտէ վէ լիթօղրաֆիա գըսըմլարը իչիւն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվգիի միւնագասասա գօնուլան պալատէ մուհարրէր գամ 10 գալէմ քեաղըտ փիյաթը մուհարրէր գալէմլէրի իլէ թալիպի ղօհուրսուգ օլուպ մայըսը բուլմիսին 28ինճի կիւնինտէ գարար պէհէր կիւն միւնագասասը պիլ իճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթաասընա վէ 31ինճի կիւնի 100տէ 5 թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 31 2—3

Ճզաարա Ֆըրգասը իչիւն միւպայեա օլունաճագը լէվհէճէ իլան գըլընան տաքիզին պէհէր գըյէսի 60 փարատա թալիպի ղօհուրսուգ օլուպ հազիրանը բուլմիսին սիլինճի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթաասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ. 32 2—3

Նիզամիյէ ալայլարը սալարը իչիւն միւպայեա օլունաճագ իւզրէ մէվգիի միւնագասասա գօնուլան 25000 արշընը ճէտիտ գանավիչօններ պէհէր արշընը ճէտիտի 2 ղրշ. թօփ թալիպի ղօհուրսուգ օլուպ, մայըսը բուլմիսին 27ինճի կիւնինտէ գարար պէհէր կիւն միւնագասասը պիլ իճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթաասընա վէ իթթիսալի կիւնի 100տէ 5 թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
Նօ 33 2—3

ՀԻՒՍԻՍԻ ԵՒ ՎԵՍԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,439 944
ՀԱՍՈՅԹ 1890 ՏԱՐՒՈՅ 2,488,197

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3 975,500
ՀԱՍՈՅԹ 1890 ՏԱՐՒՈՅ 1,048,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի փոխադարձ ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած համակամ երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք նոյն կացուցել. Նաև երբ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի հնւոյին համար մինչեւ ցարդ վճարած գումարն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի.

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամներն խիստ օգտակար պայմանաւ: Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 ... սենեակներն, առ. **ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց:

SIROP DE QUINQUINA

FERRUGINEUX
de GRIMAULT et Cie
Pharmaciens à Paris

Բարիս էճզաճըլարընտան կրիմօլ կէ գումբանեասընըն չիւքիլ կէ գընագընալը շուրուպու.

Տիմագա խօշ կէլէն իչպու պէրրաք շուրուպտա, ինսանա գուվվէթ վէրէն գընագընատան մաատա, գանըն պաշըրճա անասըրընտան օլան չէլիգ տախի վար տըր: Բարիսին էն մէշհուր հէքիմլէրի, ընէկսիգլիւյէ տէֆ իթմէք, վէ կէնճ գըզլարըն վիճուտլէրի սէրըլմէսինի գօլայլաթմագ, վէ գուվվէթսիզ տուշմիւշ ատամլարա գուվվէթ վէրմէք իչին, մէզքիւր շուրուպու խթիմալ իտէրլէր: Գատընլարըն էքսէր տէֆա տուշար օլտուգլարը գանսըզլըգ, վէ լէօգօրէ թապիր օլունան գատընլարա մախսուս խաստալըգտան նէշէթ իտէն, վէ թէհամմիւլ օլունմազ տէրէճէտէ օլան միտէ աղըրլարընը անինտէ տէֆ իթմէկ իչին, գատընլարըն ատէթլէրի նիզամընտա տէվամ իթտիրիր վէ գօլայլաթըրըր: Ընէկսիզ, լիմֆալը, վէ սըրաճալը չօճուգլարա տախի հէքիմլէր պու շուրուպու վէրիրլէր, վէհճասըլ իչպու շուրուպ, իշտահը աչար, ետմէկի գօլայ հազմ իթտիրիր, վէ չալըշմատան վէ եա ուզուն միտտէթ տէվամ իտէն խաստալըգ սէպէպինտէն գանլարը ազալմըշ օլան պիչարէլէ քեաֆի ֆայտէլի տիր: Պունտան չօգ սիւրմէքլիկ մուվաֆագէթնամէ կէօրիւր.

ԿՐԻՄՕԼ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸՆԸՆ
ՉԷԼԻՔԼԻ ՎԷ ԳԸՆԱԳԸՆԱԼԸ
ՄԱԼԱԿԱ ՇԱՐԱՊԸ

Իչպու մուալիճէտէ պուլունան շարապը, տօղրուտան տօղրու Մալակատան սաթըն ալընըր տըր. Ֆայտէլի, էն ազը օն սէնէլիքտէն աշաղը շարապ խթիմալ իթմէզ: Իչպու շարապ, ատամա գուվվէթ վէրիր, ետմէյի հազմ իթտիրիր, վէ միտէյէ ֆայտէլի տիր: Տիմագա բէք խօշ կէլիր, «Քինքինա ժօն րուաեալ» թապիր օլունան գընագընտա մախսուս անըլըը վար տըր: Անըլըը ազ վէ անըլըը օլմայան գընագընալը շարապլարըն խթիմալ օլունմասընը թավսիէ իտէրիզ: Սաթըլըր պէօյլիւք էճզախանէլէրտէ:

Բարիստէ վիւիէն սօգագընտա 8 նումէրօլու վէ սայիր մէշհուր էճզախանէլէրտէ պուլունուր. C

SANTAL DE MIDY

ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ԲԱՐԻԶ

Պէտք չի թողուր Քօբայի, Քիւպէպի, կազդուրիչ հեղուկներու: Կը բժշկէ 48 ժամուան մէջ տարափոխիկ հիւանդութիւնները. — Մէն մի դեղահատ կը կրէ իւր անունը սեւ տառերով:

Բարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, 8:

ԱՆՈՒՇԻ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԻ ՍՊԱՍՆԵՐ
ԱՆՈՒՇԻ ՍԿԱՀԱԿՆԵՐ, ԴԳԱԼՆԵՐ ՈՒ ՍԿՈՒՏԵՂՆԵՐ
ԴԵՂԱԿԵՐՏ ԵՒ ԶԱՐԴԱՐՈՒՆ

Վերոյգրեալ նիւթերն, որդինք տեղացի հայ արհեստաւորաց ճարտարարութեամբն, արծաթազօծեալ են հարիւր տոկոս արծաթով ու նորոգ ճաշակաւ մը պատրաստուած և բուն իսկ արծաթեայ անօթներէն բնաւ տարբերութիւն չունին: Փափաքողը կրնան դիմել ի Պոլիս Մեծ Շուկայ Վարագճը խան վերի յարկ, Թիւ 2, Ցովսէփ Թօլեանի սենեակը:

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվէրբուլէ և Մէնչէսթրէն Պոլիս [illegible]
[illegible]

Անուանք	Թոննոյ	Անուանք	Թոննոյ
[illegible]	4200	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	4000	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	3000
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	800
[illegible]	3250	[illegible]	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.
Ուլթօ խան
ՋԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
14 31, Ջէյմզ Սդրիդ Լիվէրբուլ

ՖԱՆԷԼԱՅԻ ՀԻՒՍԱՐԱՆ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՍԼԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Ի Մահմուտ փաշա, Քիւրքի խան, Թիւ 26 եւ 15, Նաեւ կը ծախուի Պահճէ Գաբու, Մաքսատան կարգ, Թիւ 44 Նախնիքեանին Թօհաֆիյէի վաճառատունը.

Թէ՛ մեծ և թէ՛ փոքր քանակութեամբ՝ արանց, կանանց և տղայոց համար՝ անխառն բրդէ, մանածէ, եւայլն, ուզուած թանձրութեամբ և ուզուած չափով յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին ու պատրաստ կը ծախուին ֆանէլա շապիկներ, վարտիքներ, միսօզոններ եւայլն: Մեր ապրանքները կը մրցին եւրոպականներուն հետ թէ՛ աժանութեամբ, թէ՛ դիմացկունութեամբ և թէ՛ իրենց նուրբ ճաշակով: Յաճախորդք ամէն կերպիւ գոհ պիտի մնան:

ELIXIR DIGESTIF DE PEPSINE

de GRIMAULT et Cie Pharmaciens à Paris

ԲԱՐԻՍԴԷ ՄՕՍԻՕ ԼԷՃԱՃԸ ԳՐԻՄՕԼ ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸՆԸՆ Թէրթիպ իթտիւի օլունան ԷԼԻՔՍԻՐ ՏԻՃԷՍԹԻՖ ՏԸ ՓԷՓՍԻՆ նամ սինտիրիճի վէ եախօտ հազմ իթտիրիճի մուալիճէսի:

Միտէ խաստալըգլարընըն էքսէրիսի, միտէտէ, թաամը հազմ իթտիրմէքլիկէ քիֆայէթ իտէճէք գատար հազմա տայիր սու պուլունմամասընտան նէշէթ իտէր: Գանտան միտէսինին սուեու իլէ թէրթիպ իտիլմիշ օլան կրիմօլ վէ Գումբանեասընըն, Փէփսին նամ մուալիճէսինին շու խասսասի վար տըր քի, ինսանըն միտէսինտէ եէմէյի հազմ իթտիրէն սու եէրինի թութար: Իշթէ պու սու օ սու տուր քի, [illegible] իլէ [illegible] ինսանըն միտէսինէ կիրէն հայվան էթինի սուլա թահվիլ իտէր, վէ պատէհու [illegible]:

Նէթիճէ վէ գուվվէթ վէրիճի շարապլարըն րուհու (ալգօօլ) Փէփսինի հէր կէօնա [illegible] իտէր: Իմտի, պու իլաճ սէյյալ հալ վէ թօզ հալի [illegible]:

Կրիմօլ վէ Գումբանեասընըն Էլիքսիրի սը Փէփսինի, տիմագա խօշ կէլիր, վէ աթիտէ միտէսինին խաստալըգլարը տէֆ իտէր, վէ եախօտ էօնինէ ալըր, եանի,

Եէմէյի իյի սինտիրմէմէզլիք,	վէ գուսմա վէ սանըլ,
վէ պուլանթը վէ միտէ էքշիլմէսի,	վէ պօղազ աղրըսը,
վէ միտէ [illegible] վէ սանճը,	վէ պօղազ շիշմէսի,
վէ չէքմէ միտէ աղրըսը,	վէ գարըն [illegible] խաստալըգլարը:

Մէզքիւր մուալիճէ, հաճիէ գատընլարըն [illegible] իթմէքլէրինին էօնինէ [illegible] [illegible] լէօգօրէ խաստալըգլարը չոգ [illegible] վէրիր: C

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՏԻԱՖԱՆ

[illegible] ԵՒ ԸՆԿ.
ՓԱՐԻԶ — 32, Օբէռայի ծառուղին, 32 — ՓՆ. ԻԶ
ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՆԻՒԹՔ

ՏԻԱՖԱՆ

ՓՈՒՏՐԱ ՍԱՌԱ ՊԷՌՆԱՐ

Ռուսական Օ տը Քոլոնեը	Ռէժանի անուշահոտութիւնք
Ա լա Բօ Տ'Էսբանեի՛ ջուր	Սառա Պէռնար »
Ֆէտորա անուշահոտութիւնք	Տիաֆան կաթ Իռիսի

Աճառք, Էքսթռէ, արդուզարդի ջուր, եւայլն
Կը վաճառուի հոտեղինաց ամէն աղէկ վաճառատանց մէջ:

ՑՈԴԱՑԱՒԸ ԵՒ ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՔԱՐԸ

ՉԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒՆԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՆԻ

Տ. ԼԸ ԲԷՏՐԻՒԼԻ ԼԻԹԻՆ Աղի հատիկները, փոքր քանակութեամբ առնելով, քիչ ատենուան մէջ կ'անհետացնեն աւազն եւ քարը (մէզին հետ մեկտեղ ջրալով միւս անլուծելի նիւթերն ալ). Ասով է որ անհնար ազդեցիկ են վերոյիշեալ հիւանդութեանց դէմ.

ԼԸ ԲԷՏՐԻՒԼ ԵՒ ԸՆԿ. ի Բարիզ եւ դեղատանց մէջ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիա և Պոլսոյ միջեւ կանոնաւոր [illegible]

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէնէլիք որ յունիս 8ին Մարսիլիայէն և յունիս 14ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի.

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Սիլէ որ պիտի մեկնի յունիս 14ին.

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիա երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

[illegible]

Նաւոլջէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակալութեան
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸԳՈՒԼ
Մումհանէ, Սիթէ Ֆրանսէզ
5

COMP RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Կզ. 25 6 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի.
Գզ. 26 7 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէեւն ճամբով
Գզ. 27 8 Սեւաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին.
Կզ. 27 8 Սուրհանդակ դէպի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին.
Կզ. 28 9 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի.

—Այս Մայիս 27/8, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող սուրհանդակը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպի Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ [illegible]
10

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1892 Մայիս 21էն սկսեալ մինչև Յունիս 31 Ուրբաթ

(Բացի Կիւրակի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն Կամուրջ իջնող շոգենաւուց երթեւեկութեան Ժ. Կ.

11 15 Ենիմ. Մէզար. Պէյլիւք. Թարապ. Ենիքէ. Պոյաճք. Ռ. Հիսար (Ռ. Հիսարի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 18
12 — Ենիմ. Մէզա. Պէյ. Թարապ. Ենիքէ. (Ենիքէ.ի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 37
12 30 Ենիքէ. Սթէն. Միրկ. Պոյաճք. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիքթաշ 21
12 40 Ռ. և Ա. Գաւագ Մէզարդ. Պէյլք. Թարապ. Պէյգօզ և անկից Ասիական եզերքներէն մինչեւ Գանտիլլի և Օրթաք. պիտի հանդիպի. (Գանտիլլիի շոգ.ին պիտի հաղորդակցի]. Ուրբաթ. նէրը ըլլալ է զատ Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլր. Գուզկ. Պէշիքթաշ 38
12 45 Ենիմ. Մէզար. Պէյլիւք. Թարապիա Ենիքէ (Ենիքէ շոգ.ին կը հաղորդակցի ուր նէրը Սթէնիա Միրկ.ան Պոյաճք. Ռ. Հիսար Պէպէք պիտի հանդիպի 40
1 15 Ենիքէ. Սթէնիա Միրկ. Պոյճք. Ռ. [Պէպէքի շոգ.ին կը հաղորդակցի բացի ուրբաթ օրերէ 23
1 40 Ենիմ. Մէզար. Պէյլք. Թարապիա Ենիքէ. (Ենիքէ. շոգ.ին կը հաղորդակցի). 32
2 10 Ենիքէ. Սթէնիա Միրկ. Պոյաճք. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվք. Գուրուչէշ. Օրթաք. Պէշիք. 34
2 40 Ռ. Ա. Գաւագ Ենիմ. Մէզա. Պէյլք. Թարապ. Պէյգօզ և անկից Ասիական եզերքներէն մինչեւ Գանտիլլի և Օրթաք. Հանդիպելով Գանտիլլիի շոգ.ին հետ պիտի հաղորդակցի. և ուր. օրերը Օրթ.է զատ Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշիք. 13
2 45 Ենիմ. Մէզարդ. Պէյլիւք. Թարապ. Ենիքէ. Սթէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Ռ. Հիսարի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի. (ուրբաթ օրերը Պէպէք. Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք. 37
4 — Ենիմ. Մէզար. Պէյլիւք. Թարապ. Ենիքէ. Սթէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք. Պէշիք. Պէպէքի շոգ.ին պիտի հաղորդակցի. ուր նէրը Արնվք. Գուր. Օրթ. 40
5 45 Ենիմ. Մէզա. Պէյլիւք. Թարապ. Պէյգօզ Ենիքէ. Գանլճ. Պոյաճք. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Պէյլ. Օրթաք. Պէշիք. 21
7 — Ենիմ. Մէզար. Պէյլիւքտ. Թարապ. Պէյգօզ Բաշճ. Ենիքէ. Միրկ. Գանլճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնաւ. Չէնկէլք. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պէշիք. Իսկ. 23
8 — Ա. և Ռ. Գաւագ Ենիմ. Մէզար. Պէօք. Թարապ. Ենիքէ. Սթէն. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնաւ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք. 33
9 10 Ենիքէ. Պոյճ. Պէպէք Պէշիքթաշ բացի ուր. է 34
10 — Ռ. Հիսար Արնաւ. Օրթաքէօյ 11
11 — Մէզարդ. Պէյլ. Թարապ. Ենիքէ. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնաւ. Օրթաք. Պէշ. 38

Ամէն ուրբաթ իրիկուն ժամ 11ին Մէզարդ.էն շոգ. մը ելնելով Պէյլիւք. Թարապ. Պէյգօզ Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնվ. Օրթ. Պէշիք. հանդիպելով կամուրջ պիտի գայ:

Ենիքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւք

11 — Ենիքէ. Սթէնիա Միրկ. Պոյճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնաւ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք. 20

Պէպէքէն կամուրջ իջնող շոգենաւք

11 — Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք. 23
11 30 Պէպէք Արնաւ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. 20
12 — Օրթաք.էն ուղղ. կամուրջ [բացի ուր. է] 22
12 — Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք. 23
12 30 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք 23
1 — Պէպէք Արնաւ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք. 21
1 45 Պէպէք Արնվտ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք. 33
2 5 Օրթաք.էն ուղղ. կամուրջ. բացի ուր. է 38
2 35 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. բացի ուրբաթէ 34
3 15 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 1
3 45 Ռ. Հիսար. Պէպէք Արնվտք. Գուր. Օրթաք. Պէշիք. Գալ. բացի ուր. է 22
4 5 Օրթաք.էն ուղղակի կամուրջ բացի ուրբաթ օրերէ 1
4 50 Պէպէք. Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. (բացի ուր. է) 34
5 5 Օրթաք.էն ուղղ. կամուրջ բացի ուր. է 38

Ասիական եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւք

11 15 Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. 34
11 15 Պէյգօզ Բաշճ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Օրթ. (Գանտ. պիտի հասնի:) (Ուրբաթները բացի Օրթաք.էն Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ.) 22
11 50 Պէպէք Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Պէշիք. [բացի ուրբաթէ] 33
12 — Պէյգօզ Բաշճ. Ենիք. Զուպ. Գանլճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզ. Իսկ. Պէշիք. Գալ. 1
1 — Գանտ. Վանիք. Չէնկլ. Պէյլր. Գուզկ. Պէշիք. 20
1 20 Պէյգօզ Բ. Պաշճէ Զուպուգ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Օրթաք. [Գանտիլլիի շոգ.ին կը հաղորդակցի. ուր նէրը Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլէրպէյ Գուզկ. Պէշիք. 38
1 45 Պէյգօզ Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչէշ Օրթաք. Պէշիք. [Ենիք.էն Գաւագ գացող և Ենիք.էն կամուրջ եկող շոգենաւուց հետ պիտի հաղորդակցի 34
2 — Գանտլ. Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլէրպէյ Գուզկ. Պէշիք. բաց ի ուրբաթէ 28
3 10 Գանտ. Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլէրպ. Գուզկ. Պէշիք. 20
3 20 Պէյգօզ Բաշճէ Զուպուգ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտ. Օրթ. (Գանտիլլիի շոգենաւուն կը հաղորդակցի. ուրբաթները բացի Օրթ.է Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք. պիտի հանդիպի) 13
4 — Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ. [բացի ուրբաթէ] 33
4 20 Պէյգօզ Բաշճ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Օրթաք. [Գանտիլլիի շոգ.ին կը հաղորդակցի. Ուր նէրը ժամ 4.45ին Մէզարդ.էն ելնելով Պէյլք. Թարապ. և Պէյգօզէն մինչեւ Գաւ. եկած ասիական եզերքի նաւահանգիստները պիտի հանդիպի ինչպէս նաև Պէշիքթաշ 38
5 — Գանտիլ Վանիք. Չէնկլ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք. բացի ուրբաթէ 28
7 — Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթաք. Գուզկ. Պէշիք. Իսկ. 1
9 — Պէօյ. Թարապ. Պէյգ. Բաշճ. Զուպ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իսկ. 20
9 30 Գան. Չէնկլք. Պէյլ. Իսկ. բաց ի ուրբաթ օրերէ 21
10 15 Պէյգօզ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Չէնկ. Պէյլ. Իսկ. [բացի ուր. է 28
10 30 Ա. Հիսարէն ուղղ. կամուրջ. 22
11 — Գանտիլլ.էն ուղղ. կամուրջ. (բացի ուր.) 21
11 15 Վանիք.էն ուղղակի կամուրջ բաց ի ուրբաթ օրերէ 22

Ամէն ուրբաթ ժամ 6ին Մէզար.էն շոգ. մը ելնելով Պէյլք. Թարապ. Պէյգօզ Բ. Պաշճէ Զուպուգ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկլ. Պէյլ. Գուզկ. Իսկ. հանդիպելով կամուրջ պիտի գայ:

(Բացի Կիւրակի օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

12 2. Կամուրջէն ուղ. Ենիքէ. բացի ուր. է
12 40 Պէշիք. Օրթաք. Գուր. Արնվ. Ռ. Հիսար Միրկ. Սթէն. Ենիք. Թարապ. Պէյլք. Մէզար. Ռ. և Ա. Գաւագներ 22 13
1 15 Պէշիք. Օրթաք. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյաճ. Ենիք. Թարապ. Պէյլ. Մէզր. Ենիմ. 37
2 — Գալաթ. Իսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Չէնկլ. Արնվ. Գանտլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլճ. Միրկ. Ենիք. Զուպ. Պէյգ. Թարապ. Պէյլ. Մէզար. Ենիմ. 23
2 30 Պէշիք. Օրթաք. Արնաւ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարապ. Պէյլթ. Մէզար. Ենիմ. 40
3 Պէպէք. Օրթաք. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար բացի ուրբաթ օրերէ 22
4 — Պէշիք. Օրթ. Գուրչ. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյաճք. Սթէն. Ենիք. Թարապ. Պէյլիւքտ. Մէզարդ. Ենիմաճ. 21
4 30 Պէշիք. Օրթաք. Արնվ. Գանտլ. բացի ուրբաթ օրերէ 28
5 — Իսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանտլ. Զուպուգլ. Միրկ. 1
6 — Գալաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Պէյլ. Պէյգօզ Թարապ. Պէյլիւքտ. Մէզար. Գաւագներ 32
7 — Պէշիք. Իսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ռ. Հիսար Պոյճ. Ենիք. Թարպ. Պէյլք. 20
8 [illegible] Պէշիք. Օրթ. Արնվ. Պէպ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք.ի շոգ.ին կը հաղորդակցի. ուր նէրը Թարապ. Մէզար. Պէյլ. 34
9 — Միրկ. Ենիք. Թարապ. Մէզարդ Պէյլիւք. բացի ուր. է 33
9 20 Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Արնվ. Պէպէք Գանտիլ. Ռ. Հիսար 38
10 — Ենիք. Թարապ. Պէյլիւք. Մէզար. Ենիմ. (ուր նէրը 9 45ին Մէզարդ. պիտի հանդիպի) 40
10 5 Պէշիք. Օրթաք. Գուրչ. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյճ. Միրկ. Սթէն. Ենիք. Թարապ. Պէյլ. Մէզարդ. Ենիմ. (ուր նէրը 10 վայրկեան առաջ 18
10 45 Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Սթէն. Ենիք. Թարպ. Պէյլիւքտէրէ. Մէզար. Ենիմ. (ուրբաթները չէկայ) 32
11 20 Ենիք. Թարապ. Պէյլ. Մէզար. Ենիմ. 33
11 35 Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Սթէն. Ենիք. 21

Կամուրջէն Պէպէք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

12 — Կամուրջէն ուղղ. Պէպէք 23
2 3 Ուղղակի Պէպէք 1
10 35 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնաւ. Պէպէք Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլճ. Միրկ. Ենիք. Բ. Պաշճ. Պէյլ. բացի ուր. է 1
11 15 Իսկ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պոյաճք. Ենիք. [illegible]
11 45 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք 23
12 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. 23

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

12 15 Գուզկ. Պէյլր. Չէնկլ. Ա. Հիսար Գանլճ. Զուպուգ. Բ. Պաշճէ Պէյգօզ Ենիք. [ուր նէրը Գանտլ.) Ենիք.էն Գաւագ գացող և Ենիք.էն կամուրջ եկող շոգենաւուն հետ կը հաղորդակցի 34
12 25 Կամուրջէն ուղղ. Գանտիլլի ուր. նէրը 12 15ին Պէշիք. Օրթ. Գուրչ. Արնաւ. [illegible] պիտի հանդիպի 20
1 — Իսկ. Պէյլ. Պէպէք [illegible] պիտի հաղորդակցի) 33
1 20 Պէյլ. Չէնկլ. Գանտիլլի բացի ուր. է 20
2 20 Իսկ. Գուզ. Պէյլ. Գանտլ 20
2 45 Իսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուպուգ. Բաշճ. Պէյգ. Ուրբաթները Թարապիա Պէյլիւքտէրէ Մէզարդուրնու 33
3 25 Ուղղակի Գանտլ. (բացի ուր. օրերէ) 33
3 45 Իսկ. Պէշիք. Պէյլ. Չէնկլ. Պէպէք [բացի ուր. օրերէ] 34
8 35 Իսկ. Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտլ.էն Պէյգօզ եկող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի (ուրբ. օրերը բացի Իսկ.էն Պէշիք. Ա. Հիսար Գանլճ. Զուպուգ, Բ. Պաշճէ. Պէյգօզ Թարապ. Պէյլք. Մէզարդ. պիտի հանդիպի 21
9 5 Պէշիք. Գանտլ. Ա. Հիսար Գանլճ. Զուպուգ. Բաշճէ. Պէյգ. բացի ուր. է 28
9 30 Պէշիք. Գուզկ. Պէյլր. Չէնկլ. Վանիք. Գանտլ. Ա. Հիսար 22
10 20 Պէշիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլճ. Զուպ. Բաշճ. Պէյգ. Թարապ. Մէզարդ. Ռ. Ա. Գաւագներ. 37
10 30 Պէշիք. Պէյլր. Չէնկ. Վանիք. ուր. օրերը Իսկ. Գուզ. Արվ. Գանտլ. Ռ. և Ա. Հիսար Գանլճ. Միրկ. Ենիք. Բաշճ. Պէյգօզ
10 40 Իսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 23
11 — Պէշիք. Գուզկ. Պէյլր. Չէնկէլքէօյ Վան. Գանտ. Պէյլէր (Ուրբաթ օրերը Իսկ. պիտի հանդիպի) 21
11 22 Գանտլ. Ա. Հիսար Գանլճ. Զուպ. Բաշճ. Պէյգօզ (ուրբթ. Գուզկ.) 34
11 43 Գուզ. Գուզ. Պէյլ. Չէն. Վանիք Գանտ. 22
12 — Իսկ. Գուզ. (Բացի ուր. և շաբաթէ) 33 15

Ամէն ուր. օր ժամ 3 40ին կամուրջէն շոգենաւ մը ելնելով, Իսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկլ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճա Զուպուգ. Բ. Պաշճէ Պէյգօզ Թարապ. Պէյլիւք. Մէզարդ. պիտի հանդիպի:

Ամէն ուրբաթ իրիկուն ժամ 10 40ին Մէզարդուրնուէն շոգենաւ մը ելնելով Պէյլիւք. Պէյգօզ Բ. Պաշճէ Զուպուգլ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտիլլի Չէնկլ. Պէյլ. եւ Իսկիւտարի նաւահանգիստները հանդիպելով կամուրջ պիտի գայ:

Առաւօտները Ենիմահալլէէն ժամ 12 30ին, 1 ը 15 անցած և 4ին և կամուրջէն 1 15ին և երեկոյ.ը կամուրջէն ժամ 9ին և Մէզարպուրնուէն ժամ 10ին և կամուրջէն 10 40ին Իսկ. գացող շոգենաւք բեռ չպիտի ընդունին:

Փոթորկալից օդերուն Սթէն. Մէզարպուրնու և Ռ. Գաւագ շոգենաւ չպիտի հանդիպի:

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
11 —		11 20	6 25 Պէշիք.
11 30 Պէշիք.	6 0 Պէշիք.	11 50	7 10
12 —	7 5	12 10 Պէշիք.	8 15 Պէշիք.
12 30	8 — Պէշիք.	12 40	9 5
1 —	8 30 Վ.ոփ.	1 20 Պէշիք.	9 50
1 30	8 50 Պէշիք.	1 50	10 15 Պէշիք.
2 —	9 30	3 5	10 30 Ֆէրդ.
2 30	10 — Ֆէրդ.	2 45 Վ.ոփ.	10 40 Գզկ.
3 —	10 15 Պէշիք.	3 20 Պէշիք.	11 —
3 30	10 40	4 20	11 30 Ֆէրդ.
3 45 Ֆէրդ.	11 — Գուզկ.	4 — Ֆէրդօթ	11 20
4 —	11 — Ֆէրդ.	5 — Պէշիք.	11 50
4 30 Վ.ոփ.	11 20	5 10 Վ.ոփ.	12 — Գզկ.*
5 30	11 40	5 45 Պէշիք.	12 10
4 45 Ֆէրդ.	12 5	5 35 Ֆէրդ.	— —
5 55	— —		— —

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
11 —	—	11 20	5 35 Ֆէրդ.
11 45	7 — Պէշիք.	11 45	6 25 Պէշիք.
12 30 Պէշիք.	8 — Պէշիք.	12 30 Պէշիք.	7 10
1 15	8 20 Վ.ոփ.	1 15	8 20 Պէշիք.
2 —	9 — Պէշիք.	1 50 Պէշիք.	9 5
2 5	9 20	2 15 Պէշիք.	9 45
3 20	10 — Ֆէրդ.	2 45	10 15 Պէշիք.
3 15 Ֆէրդօթ	10 15 Պէշիք.	3 15 Պէշիք.	10 30 Ֆէրդ.
4 — Պէշիք.	10 40	2 45 Վ.ոփ.	10 40
4 35	11 Ֆէրդ.	4 — Ֆէրդօթ	11 30 Ֆէրդ.
4 45 Ֆէրդօթ	11 10	4 30 Պէշիք.	11 20
5 15 Պէշիք.	11 45	5 — Վ.ոփ.	11 40
6 —	12 5	5 30 Պէշիք.	12 10

* Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ շաբաթ եւ [illegible] օրերը տեղի չպիտի ունենայ:

ՀԱՐԷՄ [illegible] ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

1 40 Հարէմէն [illegible] (բաց ի կիրակէէ)
4 15 » » (բացի ուրբաթէ)
10 40 » » (բացի ուր. և կիր. օրերէ)
11 35 » » (ուր. և կիր. ժ. 10 45ին)
1 15 Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բացի կիրակէէ)
3 45 Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (Բացի ուրբաթէ)
10 10 Կամուրջէն Հարէմ անոր Սալաճագ (Բացի ուրբաթ և կիրակի օրերէ]
11 10 Կամուրջէն Հարէմ անոր Սալաճագ (Կիրակէ և ուրբաթ օրերը ժ. 10 30ին).

[illegible]

3 15 Իւսկիւտարէն Գատըգէօյ Սիրքէճի
4 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի

4 — Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 35 Սիրքէճիէն Գատըգէօյ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Գատըգէօյ Իւսկիւտար

Ծան. —Օդը մրրկալից եղած ատեն, շոգենաւք [illegible]

Արտօնատէր Ս ՍԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ